

I. BEVEZETÉS

Simontornya város településrendezési tervei és helyi építési szabályzata a települési önkormányzat megbízásából készül.

A TERVEZÉS SORÁN A KÖVETKEZŐ SZAKIRODALMI, TANULMÁNY- ÉS TERVELŐZMÉNYEKET VETTÜK FIGYELEMBE:

- Simontornya összevont rendezési terve – TMTV, 1973.
- Simontornya Várkörnyék rehabilitációjának tanulmányterve – VÁTI, 1987.
- Simontornya-Kisszékely összevont rendezési terve - VÁTI, 1988.
- Simontornya ÖRT felülvizsgálata – BÍNEA Kft., 1996.
- Simontornya városközpontot elkerülő út építési tervei – Pécsi Úttervező Kft., 1997.
- 64.sz. főút Simontornya elkerülés – tanulmányterv – TURA Kft., 1999.
- Simontornya Ipari Park településszerkezeti és szabályozási terve – INNOTECH, 1999.
- Simontornya szociális bérlakásépítés „A” és „B” jelű épületek engedélyezési és kiviteli tervei – Architektúra Bt., 2001-2002.
- Simontornya 0333/3 hrsz. út engedélyezési terve – Ritter és Társa Bt., 2004.
- Simontornya Derékhegy, Szőlőalja út engedélyezési terve – Rédvár Kft., 2004.
- Simontornya központi autóbusz megállóhely kiviteli terve – JUHÁSZ-TERV Bt., 2004.
- Simontornya Mészáros utca útépítési kiviteli terve – JUHÁSZ-TERV Bt., 2004.
- Simontornya településfejlesztési koncepciója
- Országos Területrendezési Terv - 2003. évi XXVI. törvény
- Tolna Megye Területrendezési Terve – 1/2005.(II.21.) sz. önkorm. rendelet

A TERVEZÉSHEZ FELHASZNÁLT ALAPTÉRKÉPEK

- M 1:4000 m.a. hitelesített földhivatali alaptérkép
- M 1:2000 m.a. hitelesített földhivatali alaptérkép
- M 1:10.000 m.a. topográfiai térkép

A TERVEZÉSI MUNKÁBA BEVONT SZAKTERVEZŐK

Kulturális örökségvédelem – dr. Torma István (Archeosztráda Kft.), régészet - Balog Farkas Csaba (Pécsi MÉRMŰ Bt.), építészet

Tájrendezés – Lukács Vilmosné (FLÓRA Bt.)

Környezetvédelem – Kosztolányi György (K. és Társa Megoldás Kft.)

Közlekedés – Tompos Antal (Pécsi Úttervező Kft.)

Víz-, szennyvíz- és csapadékvíz elvezetés, gázellátás – Keresztes László (tervező-vállalkozó)

Hírközlés – Elekes Jenő (UMTEL Bt.)

AZ ELŐZETES VÉLEMÉNYEZTETÉS ÉRTÉKELÉSE

Az Önkormányzat előzetes véleménykérő levelét az építési törvényben előírt államigazgatási szerveknek küldte meg. A megkeresésre érkezett válaszok alapján az egyeztetési eljárásban részt vevő államigazgatási szervek a következők:

- Dél-Dunántúli Területi Főépítészeti Iroda
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Pécsi Regionális Iroda
- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Tolna Megyei Közlekedési Felügyelet
- ÁNTSZ Tamási Városi Intézete

- Tolna Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
- Magyar Geológiai Szolgálat
- Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala
- Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóparancsnokság, Tamási
- Földhivatal, Tamási
- FVM Tolna Megyei Földművelésügyi Hivatal
- Állami Erdészeti Szolgálat Pécsi Igazgatósága
- Pécsi Bányakapitányság
- Rendőrkapitányság, Tamási
- HM Honvéd Vezérkar Hadműveleti és Kiképzési Csoportfőnökség

II. TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT

1. ÁLTALÁNOS TÁJI ADOTTSÁGOK

A település az Alföld nagytáj, Mezőföld középtáj, ezen belül a Sió-völgy kistáj részeként jelenik meg.

A kistáj hosszan elnyúló formában közvetlenül a Sió partján lévő területeket foglalja magában. Mindössze három település található a kistájon belül, nevezetesen Simontornya, Mezőkomárom és Szabadhídvég. É-i irányban az Enyingi-hát, a Kálóz-Igali löszhátak és a Sárvíz-völgy, D-i oldalon a Kelet-Külső Somogy kistájakkal határos.

A kistáj átlagos tengerszint feletti magassága 96-155 m közötti.

A Sió-völgy árkat a Balaton süllyedékét kialakító szerkezeti mozgások hozhatták létre. Átlagosan 400-600 m széles, 30-40 m mély völgy, melynek völgyperemei eróziós-deráziós völgyekkel csipkézettek. Határozott völgy formája nincsen, eredendően vizenyős kis süllyedékekből tevődött össze.

A folyó a Balaton megcsapolásától mesterségesen kialakítva vált aktív vízfolyássá. A folyó munkavégző képessége kicsi, kevés a hordalék, kicsi a lejtés, így jellegzetes ártéri szintek nem alakultak ki.

A Sió völgyét holocén ártéri öntésanyagok borítják, melyekre a löszös peremek anyaga gyakran ráakódott. Sok helyen 3-4 m mélységben 1-1,5 m vastagságú holocén tőzegrétegek találhatóak.

A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, és mérsékelt száraz. Az évi napsütés megközelíti a 2000 órát, télen 200-210 napsütéses óra várható. Az évi középhőmérséklet 10,4-10,6 fok. Az évi csapadékösszeg 600-630 mm, a nyári félévé 350-370 mm.

Az uralkodó szélirány É-ÉNy-i, az átlagos szélesség 2,5-3 m/sec.

A talajvíz állása 2 m felett van.

A terület a növényzetét illetően a Mezőföldi flórajárásba (Colocense) tartozik, potenciális erdőtársulásai a fűz-nyár-éger ligeterdők, valamint a tölgy-kőris-szil ligeterdők.

A kistájon belül előforduló talajtípus legjelentősebb területi előfordulása fizikai talajféleség, ill. mechanikai összetétel tekintetében a laza üledékek közé sorolható középkötött vályogtalaj, ill. homokos vályogtalaj. Típusát tekintve a talajok változatosan fordulnak elő, réti talajok, réti öntéstalajok, lápos réti talajok, mészlepedékes csernozjomok, és csernozjom talajok a kistáj területének mintegy felén megtalálhatóak.

Az éghajlati és talajviszonyok a közepes vízigényű szántóföldi és kertészeti kultúráknak kedveznek.

2. A KÜLTERÜLET ÁLTALÁNOS TÁJI ADOTTSÁGAI, TÁJI ÉRTÉKEI

A közigazgatási határon belül a külterületi táj rendkívül változatos, potenciális, és vizuális táji értékekben gazdag.

A terület nagy része sík, a talajminőség és a domborzati adottságok következtében szántóföldi növénytermesztésre kiválóan alkalmas.

A vízfolyások mentén, valamint a mélyebb fekvésű területeken a rét-legelőgazdálkodás is megjelenik. Apróbb és nagyobb kiterjedésű gyepterületek egyaránt előfordulnak.

A K-Ny irányban húzódó Sió-csatorna rendezett medervonalával jelentős élő vízfolyás, amely karakteres eleme a tájnak. A Sió-csatornán kívül további számos kisebb-nagyobb élő vízfolyás található a térségben.

Jelentős az állóvizek-halastavak területe, amelyek elsősorban gazdasági célokat szolgálnak, de a táj diverzitását is jelentősen erősítik. Igen jelentős mértékben vesznek részt a táj ökológiai és vizuális formálásában.

A sík területek fölé magasodik a település DK-i szomszédságában lévő szőlőhegy, amelynek látványértékei páratlanok, szőlőterületei pedig a Tolnai borvidék részét képezik.

Az erdőterületek egy nagy erdőtömböt alkotnak, kisebb erdőfoltok csak elvétve találhatók.

A terület talajai szerkezetüket tekintve középkötött vályogtalajok, löszös üledékek, azonban elhelyezkedésüktől függően a kistájra jellemzően többféle típusba sorolhatóak. A Sió-csatorna közvetlen környezetében réti öntéstalaj alakult ki, a Sió-csatornától É-ra mészlepedékes csernozjom talajok, a csatornától D-re, a magasabb részeken erdőtalajok találhatóak. A talajok termékenységét jellemző talajértékszám a Sió-csatornától É-ra III., délre IV. és V. abban az osztályozó rendszerben, amelyben a legjobb termékenységű talajok I. értéket kapnak. A talajértékszám tükrében is látható, hogy egyes területrészek talajadottságai kimagaslóan jók.

3. A KÜLTERÜLET POTENCIÁLIS TÁJI ADOTTSÁGA, TÁJFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

A külterületen a tájhasznosítás a lehető legnagyobb mértékben igazodott a domborzat, és a talaj adta lehetőségekhez. Ez azt jelenti, hogy a közigazgatási határon belül a földterületeken az erdőgazdálkodás, rét-legelőgazdálkodás, kertgazdálkodás és a szántóföldi növénytermesztés is jelentős területi aránnyal jelenik meg.

Valamennyi tájhasználati mód közül a **szántóföldi növények** termesztése a domináns.

A tájszerkezet még a korábbi idők művelési módjának megfelelő képet mutatja, megmaradtak a nagy, egységesen művelhető táblaméretek.

A löszös üledéken kialakult talajok átlagosan 27 Ak értékűek, de a várostól É-i irányban elhelyezkedő területeken ennél jóval nagyobb Ak. értékű földek vannak. Ezért a közigazgatási terület É-i részén lévő területet **kiváló termőhelyi adottságú területnek** kell tekinteni, ez a tervlapokon külön jelkulccsal lehatárolásra is került. Itt a meglévő szántóterületeket, mint optimális tájhasználati módot a jövőben is ugyanebben a művelési ágban kell megtartani. Ezeket a szántóterületeket a megye egészére vonatkozó rendezési terv is kiemelten kezeli.

A külterület egy része a lazább talajviszonyok miatt az időjárási viszonyok erodáló hatásának az átlagosnál jobban ki van téve. **Szélérózióknak kitett területeknek** tekinthetők a folyó partjához közel eső szántóterületek. A víz is megteszi kedvezőtlen hatását ott, ahol a változó felszín, és a lazább talajszerkezet ezt lehetővé teszi, ezért **vízerózióval érintett** és ezáltal erősen erodált területnek tekinthető a szőlőhegytől Ny-ra eső terület. A szél-és vízerózióval érintett területek a tervlapokon feltüntetésre kerültek, és a megye egészére vonatkozó rendezési tervben is megtalálhatóak. Ezeket a területeken a művelési ág megváltoztatása esetén az erdőtelepítést kell előtérbe helyezni.

A terület termőföldjét védeni kell, bármilyenek is a tulajdonviszonyok. Védeni kell a termőföld termékenységét, és minőségét egyaránt. Meg kell előzni, ill. el kell háritani a talaj kémiai, fizikai és biológiai romlását. A talaj védelme az állam és a földhasználó, ill. a beruházó és az üzemeltető közös feladata. Ezt fogalmazza meg a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 58. §-a. A talaj védelmére vonatkozó földhasználói kötelezettségeket ugyanezen törvény 61-69. §-a foglalja magában.

Óvakodni kell attól, hogy a területen bármely, megjelenésében, jellegében markánsan tájat romboló tevékenység kerüljön kialakításra.

A külterületen, a mezőgazdasági művelés alá tartozó területeken (termőföldön) történő bármilyen jellegű beruházás esetében a termőföldről szóló 1994. évi LV. Törvény 70.§ (1), (2) bekezdése értelmében a beruházónak meg kell kérnie az illetékes talajvédelmi hatóság hozzájárulását a beruházási engedélyhez. A szakhatósági engedély megkérése vonatkozik a külterületen létesítendő egyéb mezőgazdasági jellegű beruházásokra, sőt ültetvények létesítésére is.

Külterületen történő bármilyen jellegű új beruházás, építés, létesítés tervezése és kivitelezése során az 1996. évi LIII. tv 19.,20.,52.§ -ban foglaltakat figyelembe kell venni, ill. be kell tartani.

Amennyiben a külterületen valamely talajvédelmi, vagy vízvédelmi létesítmény kerülne kialakításra, ugyancsak meg kell kérni a talajvédelmi szakhatóság hozzájáruló engedélyét. Ezekben az esetekben a hatóság felé részletesen ismertetni szükséges a beruházás várható környezeti hatását is.

A mezőgazdaságilag hasznosított területeken a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzésére, ill. csökkentése érdekében a 49/2001.(IV. 3). Korm. Rendelet szerint javasolt betartani a „jó mezőgazdasági gyakorlat” szabályait.

Szántóterületek szabályozása: *A külterület mezőgazdasági tájhasznosítását, dominánsan szántóföldi növénykultúráját a jövőben is meg kell őrizni. Bármilyen jelenlegitől eltérő tájhasználati szándék esetében a földvédelmi szempontokat alapvetően figyelembe kell venni, mely szempontokat a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 58.§-a fogalmazza meg. A talaj védelmét, ill. a termékenység védelmét szolgáló földhasználói kötelezettségeket ugyanezen törvény 61-69.§-a foglalja magában.*

Művelési ág változtatás, vagy egyéb tárgyi beruházás esetén (beleértve a földvédelmet szolgáló létesítményeket is) a talajvédelmi hatóság szakvéleményét, és hozzájárulását meg kell kérni az 1994. évi LV. törvény 70.§ (1), (2) bekezdése értelmében.

Külterületen történő bármilyen jellegű új beruházás, építés, létesítés tervezése és kivitelezése során az 1996. évi LIII. tv 19.,20.,52.§ -ban foglaltakat figyelembe kell venni, ill. be kell tartani.

A mezőgazdaságilag hasznosított területeken a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzésére, ill. csökkentése érdekében a 49/2001.(IV. 3). Korm. Rendeletben foglaltakat kell betartani.

A szél- és vízerózióval érintett területeken művelési ág váltás szándéka esetén az erdősítést kell előtérbe helyezni.

A **majorok és állattartó telepek** a funkciót tekintve a mezőgazdasági táj szerves részét képezik. Felhagyott major, vagy egyéb mezőgazdasági üzem a területen nincs, és ez a táj vizuális és potenciális értékeit tekintve rendkívül jó adottság. Két működő major van a területen, melyeknek állapota, és a környezetbe történő beillesztése kiemelten kedvező.

A várostól É-i irányban, a város közvetlen szomszédságában található a Gácsi ménesbirtok. Ezen a területen a táji adottságokat figyelembe véve helyezték el a lóistállót, az ehhez szükséges takarmánytárolót, a műhelyt, a lovas pályát, a rekreációs tavat, és a rekreációs értékeket kihasználó üdülő egységeket. A funkciók a terepbe jól illeszkednek, a táji látványértékeket igen kedvező módon szolgálják, és egyúttal ki is használják. A terület egésze ápolt, gondozott, kellemes látványú rekreációs terület.

A szőlőhegy Ny-i lábának közelében a 61-sz. út D-i oldalán található a PREMIX húsüzem, és attól D-re egy 5000 db-os sertéstelep. A húsüzem, és a sertéstelep is rendkívül rendezett, esztétikusan került kialakításra. Gondozott, rendezett állapotú ma is. A sertéstelep kialakításánál a táji adottságokat messzemenőig figyelembe vették, a telep olyannyira illeszkedik a környezetbe, hogy az útról alig látható. De ami látszik, az rendezett, okszerűen, célszerűen, és tájkímélő módon kialakított mg.-i üzem képét mutatja.

Majorok és állattartó telepek szabályozása: A mg-i üzemek jelenlegi rendezett, és tájbaillő állapotát a jövőben is meg kell őrizni.

A **gyepek, erdőterületek, és a nedves-mocsaras-nádas területek** ökológiai és természetvédelmi szempontból igen értékes területek. A természetvédelem ezeket **természeti területnek** nevezi, és az ezeken a területeken folytatható tevékenységet, tájhasználati módot a törvény erejével szabályozza.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4., 15.§-a szerint **természeti terület** valamely olyan földterület, amelyet elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek. Ennek értelmében a tervezési területen fellelhető valamennyi - az előzőekben már említett - gyepes, mocsaras terület és valamennyi erdőterület természetesi terület. Az 1996. évi LIII. törvény 6.§ (2), 16.§ (1), (3), (4), (5). bekezdése a fenti ökológiai, vagy látványértékkel rendelkező, természetesen megjelenő, vagy természet-közeli állapotú területek (természeti területek) megóvását célozza. Ezekben az igen értékes területeken a művelési ág váltás csak a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság írásos hozzájárulásának birtokában engedélyezhető.

A gyeptelepítések, így a rét-legelőgazdálkodás is, jelentős területeket foglalnak el a közigazgatási határon belül. A gyeptelepítések a fentiek értelmében a külterület megőrzendő értékei. A természetesen kialakult és kaszált gyeptelepítések értékes lágyszárú növénytakaró viszonyokat őriztek meg, és tartanak fenn, melyekhez azután sajátos állatvilág is kapcsolódik. Napjainkban a szántóföldi növénytermesztéshez kapcsolódó kemikáliák teljesen beszabályozzák a természetes kultúrák növény és állatvilágát, ezért a gyeptelepítések élővilága a legtermészetesebb ökoszisztémák egyikének tekintendő, melyet éppen ezért őriznünk kell. A gyeptelepítések természetesi területeknek kell tekinteni. A természetesi területekről, hasznosításukról, a 1996. évi LIII. tv. 15., 16., 17., 21. § rendelkezik. Továbbá biztosítani kell a gyeptelepítését, mely telepítési időszakban többszöri kaszálást jelent. Mentésíteni kell a gyeptelepítések az alkalmi és időszakos hulladékdepóniák elhelyezésének lehetőségétől. A gyeptelepítések művelési ág váltása esetén meg kell kérni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság engedélyét.

Gyeptelepítések szabályozása: A jövőben a gyeptelepítések szakszerű fenntartásáról gondoskodni kell, továbbá a gyeptelepítések művelési ág váltása esetén meg kell kérni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság engedélyét, be kell tartani az 1996. évi LIII. törvény 15., 16., 17., 21. § rendelkezéseit.

Simontornyán jelentős területi aránnyal fordulnak elő **nedves-nádas területek**. Ezek, a helynek megfelelően lágyszárú növényzetrel benőtt területek rendkívül fontosak a természetes ökológiai rendszerek megőrzése szempontjából. Az 1996. évi LIII. tv, mely a természet védelméről szól, 17.§ (3) bekezdésében kimondja, hogy a termőföld hasznosításra alkalmatlan területeinek használata során a természetközeli vízfolyások, nádasok és más élőhelyek, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

A nedves réteket, mocsarakat és erdőterületeket a természetvédelem **vizes élőhelyeknek** nevezi, az ezeken a területeken folytatható tevékenységekről a természet védelméről szóló 1996.évi LIII. tv. 18.§-a rendelkezik. Ezeknek a területeknek az ökológiai és látványértékeit, természetközeli állapotát egyaránt védeni kell.

Mocsaras területek, vizes élőhelyek szabályozása: Az 1996. évi LIII. tv, mely a természet védelméről szól, 17.§ (3) bekezdésében kimondja, hogy a termőföld hasznosításra alkalmatlan területeinek használata során a természetközeli vízfelületek, nádasok és más élőhelyek természetes növényállományát meg kell őrizni. Az 1996.évi LIII. tv. 6.§ (2).,16.§ (1),(3),(4),(5) bekezdése szerint, valamint a 18.§ értelmében a vizes élőhelyek ökológiai és látványértékeit, természetközeli állapotát egyaránt védeni kell.

Az **erdőterületek**, mint a legmagasabb szintű ökoszisztémák annak ellenére, hogy többnyire telepítettek, mégis olyan természetközeli állapotot tartanak fenn, mely emberi beavatkozás nélkül is fennmarad. Valamennyi erdőterületet ugyancsak természeti területnek kell tekintenünk.

Az erdőterületek a külterületen jelenleg gazdasági rendeltetésűek. A közigazgatási terület DNy-i részén lévő erdőtümbnek a természetvédelem alá helyezése folyamatban van.

A közigazgatási területen belül meglévő, és ezután telepítésre kerülő valamennyi erdő művelési ágú területnél figyelembe kell venni azt, hogy a meglévő erdők művelése, az erdők letermelése, és új erdő telepítése a szakmai felügyeletet biztosító Erdészeti Szolgálat Pécsi Igazgatóságának ellenőrzése és szakmai felügyelete mellett végezhető. Ezen túlmenően a meglévő, és az ezután telepítendő erdőterületeken a telepítéstől a letermelésig az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényben, valamint a végrehajtásról szóló 29/1997.(IV. 30.) FM rendeletben foglaltakat be kell tartani.

Erdőterületek szabályozása: A meglévő erdőterületeken a gazdálkodó tevékenység végzése során az erdőről, és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényben, valamint a végrehajtásról szóló 29/1997.(IV.30.) FM rendeletben foglaltakat be kell tartani. Erdők művelése, az erdők letermelése, és új erdő telepítése kizárólag a szakmai felügyeletet biztosító Erdészeti Szolgálat Pécsi Igazgatóságának ellenőrzése és szakmai felügyelete mellett végezhető. Az erdőgazdálkodás során az 1996.évi LIII. tv 6.§ (2).,16.§ (1),(3),(4),(5), a természeti területekre vonatkozó bekezdésében foglaltakat ugyancsak be kell tartani.

A tervezési területen jelenleg nincs olyan országos jelentőségű természetvédelmi terület, amelynek védettségét jogerős határozat biztosítja. A Simontornyai erdő és a környezetében lévő gyepterületek azonban olyan biológiai és ökológiai értékeket hordoznak magukban, amelyeket meg kell őrizni a jövő számára. Ennek a területnek a védetté nyilvánítása a Kísszéki Domság Természetvédelmi Terület részeként folyamatban van. A területre vonatkozó kezelési terv elkészült. Amennyiben a védetté nyilvánító határozat megszületik, a terület kezelésére, fenntartására a kezelési tervben foglaltak az irányadók.

Természetvédelmi terület szabályozása: A Simontornyai erdő és környezete olyan biológiai és ökológiai értékek hordozója, amely miatt országos védetté nyilvánítása folyamatban van. A védettség kimondását követően a területre vonatkozó kezelési tervben foglaltak az irányadók.

Feltüntetésre került a szerkezeti tervlapon az egész országot behálózó **ökológiai hálózat** tervezési területre eső része. Az ország **ökológiai hálózatát** a 2003. évi XXVI. Törvény (OTRT) jelöli ki. Az ország egészére kijelölt ökológiai hálózat célja, hogy természeti, természetközeli területek, valamint védett természeti területek és védőövezeteik között a biológiai kapcsolatot ökológiai folyosókkal biztosítsa. Ezáltal élő szervezetek és életközösségeik, valamint ezek élettelen környezetének dinamikus egysége folyamatosan fennmaradjon. Az országos ökológiai hálózat része a helyre jellemző sajátos flórával és faunával rendelkezik, ökológiai adottságaik révén a fent említett ökológiai folyosó részét alkotja.

Az ökológiai hálózat területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Az ökológiai hálózat területére az 1996. évi LIII. törvény 53.§ (3) bekezdésében foglaltak az irányadók.

Ökológiai hálózat szabályozása: Az ökológiai hálózatot a 2003. évi XXVI. Törvény (OTRT) jelöli ki. A területen az ebben foglaltakat be kell tartani, ugyanúgy, mint az 1996. évi LIII. törvény 53.§ (3) bekezdésében foglaltakat. Az ökológiai hálózat területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

A tervlapokon jól látható az, hogy az ökológiai hálózat területe csaknem egybe esik a Natura 2000-hálózat területével.

A **Natura 2000-hálózat** létrehozásának jogi alapját a 2004.05.01-től hazánkban is életbe lépő Élőhelyvédelmi és Madárvédelmi Irányelvekre épülő Natura 2000 területekre vonatkozó, és annak részletes szabályairól szóló kormányrendelet képezi (az Európai Habitat Directiva 92/43/EBC és Bird Directiva 79/49/EEC). Az irányelvek értelmében a veszélyeztetett fajoknak kedvező természetvédelmi helyzetet kell biztosítani, különös tekintettel a vonuló madárfajok populációinak és élőhelyeinek megóvására. Hazánk természeti értékeinek hosszútávú megóvása szempontjából kulcsfontosságú, hogy értékes, védendő területeink a NATURA 2000 hálózat részévé váljanak, és ezáltal olyan európai szintű jogi és anyagi eszközökhöz jussanak, amelyek az eddiginél hatékonyabb védelmet biztosítanak. A hálózat hazai létrehozását a 275/2004.(X.8.) Korm.rendelet megerősítette. A rendelet a kijelölt területeken előforduló közösségi jelentőségű élőhely típusok, valamint vadon élő növény- és állatfajok élőhelyének megőrzése által a biológiai sokféleség fenntartásához, megőrzéséhez szükséges szabályokat foglalja magában.

Az ökológiai hálózat és a Natura 2000-hálózat területein a meglévő természeti állapotok megőrzése, fenntartása fokozott hangsúlyt kap, és országos jelentőségű.

Natura 2000 terület szabályozása: A tervlapokon feltüntetett Natura 2000 területeken a 275/2004.(X.8.)Korm.rendeletben foglaltakat be kell tartani.

A külterület jelentős részét foglalják el a **kertgazdasági területek**. A város DNY-i határa mentén felmagasodó szőlőhegy a Tolnai borvidék Tamási körzetének részét képezi. A valamikori un. zártkerti terület 833 földrészletből áll, területe mintegy 277 ha. Ma már nem minden földrészleten található szőlő, hanem egyéb kertgazdasági területként használják. A szőlőhegy amellet, hogy kiváló bortermő hely, és a borvidék része, rendkívül szép kilátási viszonyokkal rendelkezik, éppen ezért a megye egészére készített rendezési terv ezt a területet **tájképvédelmi területnek** tekinti.

A terület bejárhatósága azonban nehézkes. A hegyre vezető utak a lefutó vizek által kimélyített nyomvonalon haladnak, ezért ún. mélyutak lettek, ahonnan az egyes telkek megközelíthetősége áttekinthetetlen. Egy burkolt felvezető út van, a többi burkolatlan, így csapadékos időszakban a szőlőhegy járhatatlan. Ennél fogva a területet az idegenforgalomba jelen körülmények között bevonni nem lehet.

A külterület igen értékes táji elemei a **halastavak**. Ezek a tavak mesterségesen lettek kialakítva, rendeltetésük a halgazdálkodás. Jelenleg magántulajdonban vannak. A tavak megjelenése is élményt nyújtó, továbbá a vízfelületek és környezetük ökológiai szempontból is igen jelentős értékeket hordoznak. A vízfelületek környezetében fokozott figyelmet kell fordítani a környezetkímélő tevékenységek folytatására. Bárminemű hulladékot a vízbe helyezni tilos. A tavak környezetében más típusú hasznosítás esetében csak a táj - és környezetkímélő megoldás engedhető meg. A partvonal mentén hulladék lerakását -akár csak átmenetileg is- meg kell akadályozni.

A későbbiek folyamán felmerülhet olyan igény is a lakosság részéről, hogy rekreációs célú, ill. horgászto is legyen a térségben, más vízfolyás mentén. Újabb tó, vagy tavak kizárólag vízjogi engedéllyel alakíthatók ki.

Vízfelületek szabályozása: A halastavak vizének természetes tisztaságát, ökológiai rendszerének stabilitását védeni kell. Bármilyen vegyi anyag, vagy egyéb szennyező anyag vízbe juttatása tilos. A partvonal mentén hulladék lerakását – akár csak átmenetileg is - meg kell akadályozni. A tavak környezetében a jelenlegitől eltérő

típusú hasznosítás esetében csak a táj- és környezetkímélő megoldás engedhető meg. Újabb tó kizárólag vízjogi engedély birtokában alakítható ki.

A területen lévő vízfolyások egy része helyi eredetű. Amennyiben állandó, vagy időszakosan megjelenő **forrásokból** táplálkoznak, a forráshelyeket a természetvédelem által védettnek kell tekinteni, a források természeti emlékek minősülnek. Erről nyilatkozik az 1996. évi LIII. tv. 23.§, és 28.§-a.

Források szabályozása: *a forráshelyeket a természetvédelem által védettnek kell tekinteni, a források természeti emlékek minősülnek, az 1996. évi LIII. tv. 23.§, és 28.§-a értelmében.*

Napjaink divatja, hogy a külterületen óriás **reklámtáblák** kerülnek elhelyezésre. Az óriási reklámtáblák zavaró művi tájelemként tárulnak fel a mezőgazdasági területfelhasználási egységek területén, ezért azok felállítását építési engedély köteles tevékenységnek kell nyilvánítani, és a 1996. évi LIII. tv. 7.§, (2) a.),c.) pontjában, valamint a 46/1997.(XII.29) KTM r (1) bekezdésében foglaltakat be kell tartani.

Külterületi reklámtáblák elhelyezésének szabályozása: *Külterületi reklámtáblák elhelyezését építési engedély köteles tevékenységnek kell nyilvánítani, és a 1996. évi LIII. tv. 7.§, (2) a.),c.), valamint a 46/1997.(XII.29) KTM r. (1) bekezdésében foglaltakat be kell tartani.*

4. A BELTERÜLETI TÁJ TERMÉSZETI ÉS MŰVI ADOTTSÁGAI

A város igen kedvező természeti-táji adottságokkal rendelkezik. A település a síkság és a dombvidék találkozásánál épült, amely változatos táji adottságokat biztosít.

A lakóterület déli folytatásaként felmagasodó domboldalakon a város szerves folytatásaként szőlőterületek, és a hozzájuk tartozó préházak és egyéb gazdasági épületek alakultak ki. A szőlőhegyről (Mózsá-hegy) rendkívül szép kilátás nyílik a városra, és az azon túli síkvidéki területrészekre. Ennél fogva a várossal közvetlenül határos külterületi rész valóságos kilátó övezetnek is tekinthető. Ez a helyi lakosság számára rendkívül szerencsés adottság. Az egyes telkek kialakításának módja, valamint a közlekedési nehézségek miatt a szőlőhegy, mint idegenforgalmi nevezetesség nem mutatható be. Így a szőlőhegy szépségeit a helyi közlekedési lehetőségek ismeretében csupán a helyi lakosság élvezheti.

Egyedi sajátosság a várost kettészelő Sió csatorna. Vízparttal rendelkező településeknek mindig nagy a varázsa. A Sió csatorna 20 m-es mederszélességével 2200 m hosszan érinti a belterületet, mely szabályos K-Ny-i tengelyt jelent.

A városon belül az utcák legtöbbször fásított. Ez nagy jelentőségű, különösen nyári időszakban, amikor zöld lombtömegbe burkolózik a város. Ennek ellenére azonban az utcák képe nem mondható rendezettnek. Hiányoznak az útszegélyek, járdaszegélyek, és ettől porosak, rendezetlenek az utcák. A belvárosi rész útburkolatai rendkívül rossz állapotban vannak az egyetlen térkő burkolatú utcát kivéve. A városba bevezető utak mentén, és a belvárosban egyaránt hiányoznak a karakteres utcaképek.

A városmag a Sió csatorna É-i és D-i partja közelében található, ezt a két oldalra néző városmagot köti össze a város egyetlen hídja. A belváros kimagasló építészeti értéke a reneszánsz vár, valamint a Ferences templom és rendház épülete. Ezek az épületek a város szívében helyezkednek el, a Sió csatorna É-i partvonalának szomszédságában.

A D-i oldalon, közvetlenül a parton épült fel a várost korábban híressé tevő bőrgyár. Sajnálatos módon a gyár már nem üzemel, de a visszamaradt épületek ott csúfolkodnak a híd D-i hídfőjénél, a betört üzemablakok sorával szembe nézve a múzeumnak berendezett, és turisztikai nevezetességgé működő várral. Az elhagyott gyárépületektől nyugatra terül el a D-i városrészben kialakult városmag, a település legrégebbi része, mely a beépítés módja miatt idegenforgalmi nevezetességnek is tekinthető.

A belterület tájhasználati konfliktuspontjai

A város ez ideig nem tudta kiaknázni azokat a táji adottságokat, amelyek alapjai megvannak, és a település karakterének megformálása során meghatározóak lehetnek. Ez jelentős konfliktust jelent a település összképének megjelenésében. Ezek a konfliktuspontok a következők:

- A település műemlékekkel rendelkezik, de azok közvetlen környezete funkcionálisan rendezetlen, esztétikailag taszító.
- A településen belül számos apróbb-nagyobb kiteresedés van, melyek nem kaptak valós funkciót, a településen belül így zöldterületi értékük nincs. A kis alapterületű, de intenzíven fenntartott zöldterületek hiányoznak a városképből.
- A Sió csatornának a városon átfolyó 2200 m hosszú szakaszán nincs egyetlen olyan partszakasz, amely a városlakók számára bejárható lenne, ill. zöldterületi funkcióval ellátva rekreációs célokat szolgálna.
- A településközpontban lévő bőrgyár kiürült üzemi épületei látszólag hasznosítatlanok, elhagyott állapotúak, melynek látványa az egész városképre degradálóan hat.

A belterületi táj fejlesztési programja

A település legkirívóbb zöldterületi hiányossága a **Vár és a Ferences templom környezetének a rendezetlensége**. Ebben a térségben a funkcióterületek nincsenek lehatárolva, a burkolatok rendkívül csúnyák, rossz állapotban vannak, gyalogos utak, útszegélyek hiányoznak. Mivel az üzletek, intézmények egymáshoz képest messze, a területen mozaikszerűen helyezkednek el, a meglévő állapot nyomasztó, és áttekinthetatlenné teszi a területet. Több szobrot is elhelyeztek ezen a területen, de környezetük sivár maradt. A korábbi rendezési terv (1996) tartalmazza a városközpont részletes, kiviteli terv szintű parkosítási tervét, amely a burkolatrendezést, és a növénykiültetés tervét egyaránt magában foglalja. A terv ez ideig nem került megvalósításra. A terv látványos kertészeti megoldásokat tartalmaz ahhoz, hogy a műemléki környezet, és a csatlakozó területek városi rangú zöldterület képét nyújtsák. A terv elkészülte óta az utak kialakítása terén már voltak változások, de az egyéb kertépítészeti megoldásokból nem valósult meg semmi.

A városon belüli egyéb területeken is hiányoznak azok a **sajátos utcaképek**, amelyeket egy vidéki kisváros tudhat magáénak. Törekedni kell a jövőben arra, hogy ezek az egyedi utcaképek táj-és kertépítész által megtervezett burkolati elemekkel, karakteres növényzettel, pontszerű funkcióterületekkel létrejöjjenek. A gondosan kialakított utcák, vagy utcárszakaszok által rendkívül barátságossá tehető egy város.

A város közterületeinek megfelelő szintű módszeres kialakításához egy **közterület fejlesztési programot** kell elkészíteni. A jelenlegi állapoton csak úgy lehet javítani, ha arra a település módszeresen készül. Ehhez egy olyan, a város egész területére szóló közterület fejlesztési program elkészítése szükséges, amely magában foglalja a jelenlegi közterületek minősítését, és meghatározza a szükséges fejlesztés irányát a tennivalók konkrét megfogalmazása által. Ezt követően lehet a részletes terveket elkészíteni az egyes területekre, majd a tervek alapján pályázni, ill. kivitelezni. Napjaink pályázatorientált világában csak így, előre gondolkodva lehet a pályázatokra gyorsan reagálni, és a várost lépésről-lépésre a közterületek szintjén (mely a leglátványosabb) fejleszteni.

A **bőrgyár területe** tipikus üzemi terület, sok kisebb-nagyobb épülettel. Vannak üzemszervek, melyek még más szervezeti formában tovább működnek, de sok a felhagyott, üresen álló üzemi épület. Az üzemudvar nehezen áttekinthető. Az utcafronti fő épület lepusztult, magára hagyott, állapota ijesztő. Amennyiben nem kap új funkciót az épület, le kell bontani, mert a jelenlegi állapot a lakótáj legneuralgikusabb pontja, az épített környezet súlyos tájsebe. A volt bőrgyár területének egészére kármentesítési és rekultivációs tervet kell készíteni, mely meghatározza a telepen belüli épületek, különféle építmények, közművek rehabilitációjának,

szükség esetén felszámolásának lehetőségét, és módját. A terület egészére szabályozási tervet kell készíteni, amely a terület további hasznosításának módját leszabályozza.

A Beszédes Ferenc utcában is kialakításra került egy **iparterület**, ahol többféle ipari és szolgáltató tevékenység folyik. A terület rendezett képet mutat, körül van kerítve. A terület a jelenlegi állapotában mégsem illeszkedik bele a tájba. A terület tájba illesztésének biztosítása céljából a kerítésen belüli területeket intenzíven fásítani kell, a közlekedési területek biztosítása mellett. Az üzemi területi fásítást táj és kertépítész által készített kertépítészeti terv alapján kell elvégezni.

Kereskedelmi-ipari-szolgáltató területek alakíthatók ki a szerkezeti és szabályozási terv szerint a Cecei út D-i oldalán. Ezek a területeken az új funkció tájba illesztése rendkívül fontos a szomszédos lakókörnyezet, és a városba bevezető út, mint „városkapu” kialakítása szempontjából. Ezért ezeknél a területeknél a telekhatáron történő, valamint a telken belüli fásítás elengedhetetlen. Minden oldalról három lombkorona szintű, min. 10 m szélességű véderdősáv telepítése szükséges, és a telepen belüli ligetes fásítást is meg kell oldani. Vonatkozik ez a már kialakult telepekre is. A telekhatárokon a véderdősávok kialakítását, valamint a telken belüli fásítást kert-vagy tájépítész által készített, a szakmai elvárásoknak megfelelő kertépítészeti terv alapján kell elvégezni.

A **legrégebbi településrész** a Pacsirta utca, Könyök utca közti terület. Az apró telkekre, domboldalra épült lakóterületi rész bája és szépsége az utcák rendezetlensége miatt nehezen érzékelhető. Ezen a lakóterületi részen az útburkolatok rendezésével, természetes anyagokból kialakított kerítések alkalmazásával, valamint élősövényvel történő területlehatárolással lehet a régi beépítés értékeit kiemelni, és a lakótájat meghatározó karaktert erősíteni.

A **strandfürdő környéke** szépen ápolott, gondozott, kellemes rekreációs terület. A vár környékétől könnyen megközelíthető. Kellemesek a terület kilátási viszonyai is, érzékelhető a Sió csatorna, mint folyóvíz szomszédsága, és éles látvány nyílik a szemközti szőlőhegyre. Ez a terület lehet a központja egy vízparti sétány kialakításának. A strandtól K-re a vízpartig lenyúló kertvégek alkalmasak nagyobb zöldterület-közpark kialakítására. A hídfőtől Ny-i irányban az É-i parton különféle kertépítészeti eszközökkel tetszetős sétány alakítható ki, mely azután a parttól eltávolodva a Várkert utcán, vagy a Petőfi Sándor utcán át vezet vissza a vár környezetébe, ill. a városközpontba. Ez a sétány a város egyik idegenforgalmi nevezetessége lehet. A tervezést táj és kertépítész mérnök tervei alapján kell megoldani, hiszen a sétányt a természetes környezet hangsúlyozásával kell kialakítani.

A város jelentős **sportterülettel** rendelkezik. A Hunyadi János utcában található a Vak Bottyán Általános Szakmunkásképző és Gimnázium sportcsarnoka. Mellette egy burkolt sportpálya, és két gyepes futballpálya került kialakításra. A terület jól megközelíthető, de parkolóhelyekkel nem rendelkezik. Hiányzik a terület klimatizáló, és tájba illesztő fásítása is. Fásított parkolókat kell kialakítani, és meg kell oldani a terület fásítását úgy, hogy az a sportcélokat, rekreációs célokat, valamint a terület tájba illesztését egyaránt szolgálja, kihasználva a csaknem korlátlanul nagy területet. Ehhez tájépítész által készített kertépítészeti tervre van szükség, mely alapján a kivitelezés megvalósítható a többféle igénynek, ill. elvárható egyéb szabadidős funkciónak megfelelően.

Jelentős kiterjedésű **közpark helyezkedik el a Bem utcában**. Szovjet katonai emlékmű (kegyeleti park) és játszótér található a területen. Az adottságok rendkívül jók, és rendkívül nagy szükség van erre a zöldterületre, hiszen az ÉNy-i városrész közpark igényét biztosítja. Sajnálatos módon a terület nincs kihasználva, a növényzet szegényes, a funkcióterületek spontán alakultak ki, a bútorzat jelentős kiegészítésre szorul. Az egész terület, - kegyeleti park és a játszótér- teljes felújítást igényel, és a szabadidős funkciók újraértékelését és fejlesztését is el kell végezni. A területre kertépítészeti tervet kell készíteni, és a

fejlesztéseket a terv alapján kell megvalósítani. Alkalmi növényültetésekkel próbálkozni ezen a területen nem szabad, hanem komplex módon, a kertépítészet szakmai elvárásainak megfelelően, előzetesen elkészített kertépítészeti terv alapján kell a terület fejlesztéséhez hozzájárítani.

Kisebb zöldterületek találhatóak még a város különböző részein, így a Bem József utcában, az Arany János utcában, az Ifjúság utcában. Ezek értékes területek, amelyeket a város gyöngyszemeivé lehet alakítani különféle kertépítészeti módszerek alkalmazásával. Ezeknek a területeknek a fejlesztésére kertépítész mérnök által jegyzett tervet kell készíteni, és a terv alapján kell a területeket rendezni.

Jelen terv jelentős **zöldfelületi fejlesztésekre** biztosít területi lehetőséget. Az Ady Endre utca Tamási felőli bevezető szakaszának déli oldalán nagy kiterjedésű közpark alakítható ki a jelenlegi gyepes-fás-tavas területen. A parkerdő-szerű kialakítás jól szolgálná a lakosság rekreációs igényeit, a parkerdő jelleg jól illeszkedne a lakókörnyezetbe is. A Sió csatorna É-i partja mentén a strand szomszédságában ugyancsak jelentős zöldterület alakítható ki, intenzív közpark funkcióval. A László király u. keleti végén tervezett zöldterület a szomszédos Beszédes Ferenc utcában kialakított iparterület települési környezethez való illeszkedését segítené elő. A területek részletes kialakítását táj vagy kertépítész által készített terv alapján kell elkészíteni.

Hasonló módon rendezni kell a Vak Bottyán lakóteleptől É-ra lévő jelenleg kihasználatlan területet is. Ennek a területnek a funkciója közparkként szolgálná legjobban a lakossági igényeket. A kialakítás módjánál parkerdő jellegre kell törekedni, amely rekreációs értékei mellett védi a lakóterületet és a sportterületet az út forgalmától, és az árkon túl kialakítható kereskedelmi tevékenységektől. A parkerdő kialakítását tájépítész által készített tájrendezési terv szerint kell végrehajtani, hogy az a rekreációs célokat és a térhatároló funkciót egyaránt jól szolgálja.

Jelentős kiterjedésű **temetővel** rendelkezik a város a belterület déli határa mentén. Egy összefüggő nagy területen három felekezeti temető van egymás mellett, és ugyanitt van az önkormányzat temetője is. A város felőli oldalon új kerítés épült, de a temető egésze nincs körülkerítve. A temető a bejárathoz közeli részen rendezett összképet mutat, de a perifériás részek rendezetlenek. Jelentős örökzöld növényállománnyal rendelkezik, azonban alapvető hiányosság, hogy a temetőnek kerítése nincs, a temetők átfogó fásítása nem történt meg. A temetők fenntartásának, és üzemeltetésének – valamint a temetkezésnek a rendjét az 1999. évi XLIII. törvény, és a végrehajtásról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet szabályozza. A törvényben és a végrehajtási utasításban foglaltakat be kell tartani. A temetőnek a meglévő sírhelyekre vonatkozó kataszterrel kell rendelkeznie, az új temetkezési helyeket ki kell jelölni, a szükséges bővítést biztosítani kell, továbbá a temető teljes fásítását és lehatárolását is meg kell oldani. A felsorolt hiányosságokat a temető fejlesztésére vonatkozó kertépítészeti tervben komplex módon, előre átgondolva kell megtervezi, és a tervben foglaltak alapján kell a hiányosságokat pótolni.

Rehabilitációra-tájrendezésre szoruló területek vannak a belterület DK-i határa mentén, amelyek a külterületre is átnyúlnak. Itt található egy bezárt, rendezetlen homokbánya, melyet jelenleg szeméttel töltenek fel, valamint a bőrgyár felhagyott zagyártározói. Ezek a funkciójukat veszített területek jelen állapotukban tájsebek, az illegális hulladék elhelyezésnek teremtenek alkalmat, amit nem szabad megengedni. Ezt a környezetszennyező gócot fel kell számolni. A terület rekultivációjára tájépítész által kell tájrendezési tervet készíteni, és ennek alapján kell a területet rendezni.

A város olyan **egyedi tájértékekkel** is rendelkezik minden bizonnyal, amelyek pontos felkutatása a településtörténet, és a tájhasználat folyamatos változásának nyomon követése szempontjából is nagy jelentőségű. A tájértékek felkutatásának módjára és rendszerére az MSZ 20381 /1999. augusztus/ ad iránymutatást, a szabvány kötelező alkalmazását

jogszabály még nem rendelte el. Az egyedi tájértékek megállapításában és értékelésében az 1996. évi LIII. tv. 6.§ értelmében a Duna-Dráva Nemzeti Park az irányadó, az értékek megóvásában tájvédelmi szakhatóságként működik közre az 166/1999.(XI.19.) Korm. rendelet szerint. Néhány az egyedi tájértékek sorából:

- A külterületen lévő zsidó temető
- Belterületen a Malom u 27/a ház előtt található kőkereszt
- A Felszabadulás utca és az Igari út sarkán lévő kőkereszt
- A 3404 hrsz-ú ingatlan mellett lévő kút
- Nepomuki Szt. János kápolna

Belterület szabályozása

A város közterületeinek megfelelő szintű módszeres kialakításához közterület fejlesztési programot kell készíteni, amely magában foglalja a jelenlegi közterületek minősítését, és meghatározza a szükséges fejlesztés irányát a tennivalók konkrét megfogalmazása által. Ezt követően lehet a részletes terveket elkészíteni az egyes területekre, majd a tervek alapján a kivitelezési munkálatokat elvégezni.

A *börgyár* területe részben felhagyott üzemi terület. A terület további hasznosítása, ill. funkcióval való ellátása érdekében a volt *börgyár* területének egészére kármentesítési és rekultivációs tervet kell készíteni, mely meghatározza a telepen belüli épületek, különféle építmények, közművek rehabilitációjának, szükség esetén felszámolásának lehetőségét, és módját. Továbbá a terület egészére szabályozási tervet kell készíteni, amely a terület további hasznosításának módját határozza meg.

A *Beszédes Ferenc* utcában kialakított *iparterület* tájba illesztésének biztosítása céljából a kerítésen belüli területeket intenzíven fásítani kell a közlekedési területek biztosítása mellett. Az üzemi területi fásítást táj és kertépítész által készített kertépítészeti terv alapján kell elvégezni.

***Pacsirta utca, Könyök utca* közötti lakóterületi részen az útburkolatok rendezésével, természetes anyagokból kialakított kerítések alkalmazásával, valamint élősvénnyel történő területlehatárolással kell a régi beépítés értékeit kiemelni, és a lakótáj meghatározó karakterét erősíteni.**

A *strandfürdő környezetében*, a Sió É-i partoldalán gyalogos sétány alakítható ki, mely segítségével körsétány hozható létre a vár környéke és a Sió partja között. A kialakítást táj és kertépítész mérnök terve alapján kell megoldani, hiszen a sétányt a természetes környezet hangsúlyozásával kell létrehozni.

A *sportterület* közvetlen környezetében fásított parkolókat kell kialakítani, és meg kell oldani a terület fásítását úgy, hogy az a sportcélokat, rekreációs célokat, valamint a terület tájba illesztését egyaránt szolgálja, kihasználva a csaknem korlátlanul nagy területet. Ehhez tájépítész által készített kertépítészeti tervre van szükség, mely alapján a kivitelezés megvalósítható a többféle igénynek, ill. elvárható egyéb szabadidős funkcióknak megfelelően.

A *Bem utcában* a kegyeleti park és a játszótér is teljes felújítást, valamint a szabadidős funkciók újraértékelését és fejlesztését igényli. A területre kertépítészeti tervet kell készíteni, és a fejlesztéseket a terv alapján kell megvalósítani.

A *Bem József utcában*, az *Arany János utcában*, az *Ifjúság utcában* lévő kisebb zöldterületek fejlesztését kertépítész által készített tervek alapján kell kialakítani.

A településszerkezeti és szabályozási tervben kijelölt új zöldterületek kialakítását táj- vagy kertépítész mérnök által készített terv alapján kell megoldani, így az Ady Endre u. déli felén, a Sió csatorna É-i partja mentén a strand szomszédságában, valamint a László király u. K- i felén tervezett jelentős zöldterületek esetében is. A Vak Bottyán lakóteleptől É-ra lévő jelenleg kihasználatlan területen tájépítész által készített tájrendezési terv alapján közparkot kell kialakítani, hogy az komplex módon a lakóterület védelmét, valamint egészségügyi, szociális és turisztikai célokat is szolgáljon, és egyúttal rekreációs terület is legyen. Az Ady Endre utca déli oldalán, valamint a Vak Bottyán lakóteleptől északra lévő zöldterületet parkerdő jelleggel kell megtervezni és kialakítani.

Rehabilitációra-tájrendezésre szoruló területek a felhagyott homokbánya és a volt zagytározók környezete. Ezek a funkciójukat veszített területek durva tájsebek. A terület rekultivációjára tájépítész által kell rekultivációs tervet készíteni, és a rekultivációs terv alapján kell a területet rendezni.

Temető szabályozása: A temető fenntartásának és üzemeltetésének – valamint a temetkezésnek a rendjét az 1999. évi XLIII. törvény, és a végrehajtásról szóló 145/199.9 (X.1.) Korm. rendelet szabályozza. A törvényben, és a végrehajtási utasításban foglaltakat be kell tartani.

Egyedi tájértékek szabályozása: A terület természeti és művi egyedi tájértékeit fel kell tární a MSZ 20381 /1999. augusztus/ iránymutatása szerint.

III. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSÁNAK FOLYAMATA

1.1. Előzmények

A KOKAS ÉS TÁRSA Kft. készíti Simontornya város településszerkezeti és szabályozási terveit, valamint helyi építési szabályzatát.

Az épített környezet alakításáról szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet és a 2004. évi LXXVI. törvénnyel módosított, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.), valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet szerint „a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv” esetén minden esetben környezeti vizsgálat készítése szükséges.

A Kvt. Módosítás, illetve a végrehajtási rendelet hatályba lépésekor folyamatban lévő tervezésekre a jogalkotók moratóriumot állapítottak meg.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról szóló 2004. évi LXXVI. törvény III. Zárórendelkezései 27.§ (2) bekezdése alapján a 7.§-a 2004. július 20-án lép hatályba. A környezeti vizsgálatokra, értékelésre vonatkozó rendelkezés 2004. július 20. napján lép hatályba, a rendelkezést a 2004. július 20-án már a kidolgozás folyamatában lévő terv, illetve program esetében azonban csak 2006. július 20-a után elfogadásra kerülő tervek esetén kell alkalmazni a Kvt. 27.§ (3) bekezdése szerint.

Ha a rendezési terv kidolgozása folyamatban van és a módosított Kvt. 43.§ (5) bekezdésének a) pontja, vagy a 43.§ (5) bekezdésének b) pontja hatálya alá tartozik, és a környezet védelméért felelős szervek véleménye szerint jelentősek a várható környezeti hatások, **az elfogadásért felelős szerv (önkormányzat képviselőtestülete) dönti el, hogy a tervezés előrehaladását figyelembe véve előírja-e a környezeti vizsgálat lefolytatását. Simontornya város képviselőtestülete az építésigazgatási konfliktusok rendezése érdekében véglegesíteni akarja a helyi építési szabályokat, és nem látja indokoltnak a már lefolytatott előzetes egyeztetés után ismételt eljárás kezdeményezését.**

Megjegyezhető, hogy a 2/2005. (I.11.) Korm. rendeletben szereplő 30 napnál nem rövidebb határidő magasabb rendű jogszabályokban [az épített környezet alakításáról és védelméről szóló módosított 1997. évi LXXVIII. törvény 9.§ (2) bekezdése b) pontja és (3) bekezdése] foglalt 15 illetve 21 napos határidőnél hosszabb, így ütközik a településrendezési tervek eljárási, elfogadási rendjével, mely probléma feloldásáig szintén nem indokolt ismételt eljárás megkezdése.

1.2. A környezetalakítási, környezetvédelmi munkarész módszertana

Az általános követelmények figyelembevételével a tervezési feladat sajátosságait szem előtt tartva a vizsgálat általános szempontjait a következők szerint rögzítjük:

- A környezeti alapállapot és a jellemző környezetterhelések vizsgálata a hatályos előírások, követelmények tükrében. A vizsgálatok során megállapításra kerül a településrendezés eszközeivel való elvárt intézkedések köre és egyéb környezetvédelmet érintő javaslatok.
- A tervezési folyamat követi az 1997. évi LXXVIII. törvényben meghatározott településrendezési tervezési folyamatot, nevezetesen az önkormányzat által határozatban elfogadott településfejlesztési koncepció alapján a szerkezeti terv előkészítését, majd a továbbtervezés során a szabályozási terv és a helyi építési szabályzat kimunkálását. A településrendezési terveket államigazgatási eljárásban történő egyeztetés és a lakosság, valamint civil szervezetek tájékoztatása, bevonása után a képviselőtestület önkormányzati rendeletben hirdeti ki. **Jelen esetben a tervezés előrehaladására és az önkormányzat döntésére tekintettel nem kerül sor a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti folyamatra, csak a hivatkozott tv. 9.§ (6) bekezdése szerinti közzétételre.**
- A környezeti értékelés során az államigazgatási szervek (előzetes, majd végleges egyeztetési vélemény), az érintett lakosság, és a szervezetek módosíthatják, javíthatják a terv minőségét, melyet a szakági tervezők integrálnak az egyes dokumentumokba.
- Az egyeztetési folyamatban esetleg bekövetkező véleményeltéréseket egyeztető tárgyalás keretében – kompromisszumra törekedve – kell tisztázni. A tervet készítő önkormányzat illetve a tervező az eltérő vélemények fenntartása esetén indokolni köteles döntését.
- A környezeti értékelés készítésénél az önkormányzat meglévő és környezetvédelmet érintő, területfelhasználásra hatással bíró tervei, statisztikai adatok, helyszíni ellenőrző vizsgálatok tapasztalatai, az államigazgatási szervek és közüzemi szervek előzetes véleményei vehetők figyelembe.
- A tervkészítésre rendelkezésre álló időszak nem teszi lehetővé kutatások végzését, ciklusok monitorizálását, így ezek bizonytalanságával készíthetők el a településrendezési tervek.

1.3. A környezetalakítási, környezetvédelmi munkarész tematikája

A településrendezési terv készítői a jogszabályi követelményeknek megfelelően, a megrendelői akarattal egyezően készítették el a környezetalakítási és környezetvédelmi munkarészt, azonban a terv dokumentálásakor, szerkesztésekor figyelembe vette a környezeti értékelés általános követelményeit.

A **környezeti értékelés** általános tartalmi követelményeit a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete tartalmazza.

A településszerkezeti és szabályozási tervek, valamint a helyi építési szabályzatok készítésével szemben támasztott követelmények figyelembe vételével, a fent rögzített általános módszertan alapján a környezeti értékelés részletes tematikáját a következők szerint rögzítjük.

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamata
Előzmények, módszertan, tematika tartalma, a településrendezési tervek más részeihez való kapcsolódás, a kidolgozás egyéb szempontjai.
2. A településrendezési tervek célja és tartalma
A településfejlesztési elképzelések és tervek rövid ismertetése, a településrendezési terv összefüggése más tervekkel, programokkal.
3. A környezeti hatások értékelése
 - 3.1. A rendezési tervek készítése során figyelembe vett tervek és programok

- 3.2. A környezeti állapot értékelése és a rendezési tervek készítése során figyelembe vett meglévő környezethasználatok.
 - A talaj és a vizek védelme
A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a talaj- és vízvédelmi követelmények.
 - A levegőminőség védelme
A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos követelmények.
 - Hulladékgazdálkodás
A jelenlegi helyzet elemzése, helyzetértékelése, a hulladékgazdálkodással szemben támasztott követelmények.
 - Zaj elleni védelem
A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, környezeti zajvédelmi követelmények.
 - Épített környezet védelme
A jelenlegi állapot elemzése, épített környezet védelmével kapcsolatos követelmények.
 - Táj- és természetvédelem
A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a táj- és természetvédelemmel szemben támasztott követelmények.
4. A településrendezési tervek alkalmazása esetén várható környezetet érő hatások
 - 4.1. A településrendezési terv összevetése az országosan és helyi szinten elvárható környezet- és természetvédelmi célokkal, követelményekkel
 - 4.2. A környezetet érintő hatások előrejelzése
 - A talaj és vizek védelme
 - A levegőminőség védelme
 - Hulladékgazdálkodás
 - Zaj elleni védelem
 - Épített környezet védelme
 - Táj- és természetvédelem
5. Javaslat a településrendezési tervekhez kapcsolódó önkormányzati intézkedésekre, monitorizálásra
6. Összefoglalás

1.4. A településrendezési tervek más részeihez való kapcsolódás

A részletes vizsgálaton alapuló környezeti értékelés mind a települési szerkezeti tervet, mind a szabályozási tervet megalapozó, elhagyhatatlan tervrészlet, és kiemelt szerepkörű a környezetkímélő építések helyi rendjének, szabályozásainak kialakításában.

Településszerkezeti terv az a településrendezési terv, amely meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.

A településszerkezeti tervben kell meghatározni a bel- és külterületeket, a beépítésre szánt, illetőleg a beépítésre nem szánt területeket, a település szerkezetét meghatározó közterületeket (főútvonalak, nagyobb kiterjedésű közparkok, stb.), azok tagozódását, a védett, a védelemre tervezett és a védő területeket, továbbá a funkciójában megváltoztatásra tervezett területrészeket, a meglévő és a tervezett infrastruktúra-hálózatokat. Az egyes területeken belül fel kell tüntetni a terület felhasználását veszélyeztető, illetőleg arra kiható tényezőket, különösen az alábányászottságot, a szennyezettséget, az árvíz-, erózió- és csúszásveszélyt, a természetes és mesterséges üregeket, a közműves szennyvíz-elvezetéssel ellátatlan területeket, stb.

A definiált követelmények alapján megállapítható, hogy a környezeti értékelés a településszerkezeti terv készítésében meghatározó a főútvonalak, közterek kialakításában és ezzel a település szerkezetét lényegesen befolyásolja. Fontos szerepe van továbbá a környezeti értékelésnek a védelmet igénylő területek, létesítmények lehatárolásában és a környezetterhelő hatás miatt szükséges védőterületek meghatározásában, valamint a szennyezett, sérült, rekultiválást igénylő területek feltárásában. A szerkezeti terv kialakításában a környezetalakítási munkarész – a részletes vizsgálaton alapuló környezeti értékelésnek megfelelő tartalommal meghatározó szerepkörű.

Szabályozási terv az a településrendezési terv, amely a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket megállapító építési előírásokat térképen, rajz formájában ábrázolja.

A szabályozási tervnek – többek között - tartalmaznia kell:

- a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (övezetek) lehatárolását,
- a közterületnek nem minősülő területeken belül a telkek, építési telkek, területek kialakítására és beépítésére vonatkozó megállapításokat,
- az egyes területrészekben belül a védett és a védelemre tervezett, valamint a védőterületeket, továbbá építményeket,
- az infrastruktúra-hálózatok és építmények szabályozást igénylő elemeit.

Megállapítható, hogy a szabályozási terv követelményeinek teljesítéséhez elengedhetetlenek az 1.3. pontban részletezett tematika szerinti környezeti értékelés eredményei, így a szabályozási tervhez teljes egészében szervesen kapcsolódik a környezetalakítási munkarész.

Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket **helyi építési szabályzatban** kell megállapítania.

A településszerkezeti és szabályozási tervekhez hasonlóan, különösen a szabályozási tervvel együtt alkalmazható helyi építési szabályzatban jelennek meg a környezeti értékelés szempontjai, eredményei.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a környezeti értékelés a településrendezési tervek megalapozója, az eredmények meghatározói a terveknek, illetve a helyi építési szabályzatoknak és szervesen beépülnek azokba.

1.5. A kidolgozás egyéb szempontjai

A környezeti értékelés készítésekor, a környezetalakítási munkarész kidolgozásakor feltétlen figyelembe kell venni a tervek érvényességének időkorlátait is.

A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról, vagy új terv elkészítéséről kell gondoskodnia.

A szabályozási tervnek a jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban kell lennie, eltérés szükségessége esetén a településszerkezeti tervet előzetesen módosítani kell.

A követelményeknek megfelelően tehát a környezeti értékelést is tízéves időintervallumra szükséges meghatározni, melyben jelenleg hat év felett a tervi ellátottságok hiányában gyengeségek várhatók.

A jelenleg hatályos EU irányába harmonizált jogszabályok a környezetvédelem területén a hatéves tervezési ciklusokat rögzítik, kétéves felülvizsgálati gyakoriságot elvárva. Így a hat évet meghaladó hatályosságú szerkezeti terv esetén célszerű az önkormányzatnak megvizsgálnia – az egyéb környezetvédelmi tervei területfelhasználási fejlesztési igényeinek realizálhatósága érdekében – a módosítás szükségességét.

2. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK CÉLJA ÉS TARTALMA

2.1. A településfejlesztési célok, elképzelések

A terület- és településrendezési tervezés célja, hogy a társadalmi-gazdasági igényeket szolgáló új területfelhasználási módok javítsanak a társadalom életkörülményein, a fenntartható fejlődés pedig megkívánja, hogy mindez a meglévő nemkívánatos környezeti állapotokon való javítással történjen.

Simontornya város településszerkezeti és szabályozási tervei környezetalkotási és környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja – a tervezési folyamat szerves részeként – az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a rendezési terv és így a terület fejlesztése környezetbarát legyen.

A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a településen megvalósítható létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés;
- kizárja a környezetkárosítást.

A környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a zavaró hatások (zaj, hulladékkezelés) elleni védelemmel kell megvalósítani.

A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy az új hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön Simontornya fejlesztési igényei szerint.

A célok elérése érdekében a településszerkezeti és szabályozási terv, valamint a helyi építési szabályzat kidolgozásával a következő önkormányzati tervek megvalósítását irányozták elő a **településfejlesztési koncepcióban**:

- Feldolgozóipari munkahelyek létrehozása
- Turizmus fejlesztése
- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Városkép fejlesztése
- A börtnyári ipartelep rehabilitációja
- Új gazdasági területek fejlesztése
- Környezetfejlesztés (köztisztaság, hulladékgazdálkodás, szennyvízkezelés, stb.)

2.2. A településrendezési terv összefüggései más tervekkel, programokkal

A település fejlődése, „működése” is hatással van a környező tájra, módosíthatja, változtathatja annak elemeit. A települési eredetű környezetszennyezés, levegőszennyezés, szennyvíz- és hulladék-elhelyezés, a település közlekedési struktúrája, a létesítmények

parkolási lehetőségei közvetlenül befolyásolják a település és környéke környezeti minőségét. Simontornya település közigazgatási területe a 61-es és a 64-es számú másodrendű főutak találkozásában helyezkedik el. A település közúthálózatának gerincét a 61-es és a 64-es számú főutak jelentik, melyek belterületi szakaszai az Ady E. utca és az Igari út. A település főbb lakóutcái a következők: Malom, Pásztor, Óvoda, Gyár, Petőfi S., Dózsa Gy., József A., Széchenyi, Sándor J., Felszabadulás, László király, Táncsics M., Bem, Hársfa és Szilva utcák. A 61-es számú főút felújítását követően a nagy teherforgalom, illetve a nyári időszakban a Balaton felé irányuló nagy forgalom miatt, jelentős mértékű zaj- és légszennyezőanyag-terhelés éri a nyomvonalak melletti lakókörnyezetet.

A településkörnyék ezért a helyi adottságoktól függően többé-kevésbé sajátos konfliktusterület, amelynek fejlesztése, rendezése az országos közúthálózat-fejlesztéssel és a település érdekeivel összhangban, együttesen történhet.

A települési környezet minőségét a későbbiekben bemutatott föld-, víz-, levegőtisztaság-védelem, valamint a jelentős hatások (zajterhelés, hulladékok) elleni védelem koordinált érdekei együttesen határozzák meg.

A környezeti elemek védelme és a jelentős hatások elleni védelem, valamint a település működésének, működtetésének összehangolt tevékenysége túlmutat a helyi építési szabályzat elkészítésének keretein. A környezet védelmét szolgáló fejlesztési program különösen nagy súllyal jelentkezik a település életében és az önkormányzatok feladatainak ellátásában. Az építésügyi igazgatás feltételeinek biztosítása, a településüzemeltetés, a vállalkozási tevékenység támogatása, a költségvetés nehézségeiből adódó konfliktusok kezelése és az életkörülmények javítását szolgáló intézkedések, valamint a nem kívánatos környezeti állapotokon való javítás érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben megfogalmazottak szerint kell elkészíteni a környezetvédelmi programot. A hivatkozott törvény alapján a **települési környezetvédelmi programot a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal**, a rendezési tervekkel összhangban kell kialakítani, melyben természetesen szerepelnek az építésügyi igazgatásra vonatkozó intézkedések és az üzemeltetéssel kapcsolatos projektek is. Simontornya város még 2000. évben elkészítette a környezetvédelmi programját.

A környezetvédelmi jogszabályok jelentős módosulása, a feladat- és hatáskörök változása miatt célszerű a program kidolgozása és folyamatos aktualizálása, mely szerint időszakonként, de legalább két évente felül kell azt vizsgálni és a végrehajthatóság érdekében módosítást kell eszközölni.

A települési környezet részletes vizsgálata alapján a következő környezetvédelmi szempontú megállapítások rögzíthetők:

- Simontornya közigazgatási területét **Tolna Megye Területrendezési Terve** által rögzítetten a következő térségi övezetek érintik:
 - Védett természeti terület
 - Természeti terület
 - Ökológiai (zöld) folyosó
 - Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
 - Tájképvédelmi terület
 - Térségi hulladék lerakóhely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület
 - Rendszeresen belvízjárta terület
 - Hullámtér és nyílt ártér
 - Csúszásveszélyes terület
 - Vízérzékeny terület
 - Szélerzékeny terület
 - Honvédelmi és katasztrófavédelmi terület
- Simontornya a 61. és 64. sz. fő közlekedési utak csomópontjában található, melyekről leágaznak a 6317. és a 6407. sz. gyűjtő-összekötő utak.

- A közlekedési utak térségét – különösen a közlekedési csomópont térségét - a közlekedés okozta környezetterhelés zavarja, zavarhatja.
- A település a 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet előírásaival összhangban a módosított 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területen helyezkedik el.
- Szennyvízkezelő hálózattal a város egyes területei rendelkeznek.
- A településen biztosított a környezetkímélőnek tekinthető vezetékes földgázellátás.
- Simontornya településen megoldott a települési hulladék szervezett elszállítása.

A levegőminőségi állapot megőrzése és javítása érdekében törekedni kell a vezetékes földgáztüzelésre való további rákötések támogatására, mely a vegyestüzelésből származó salak, pernye hulladékok keletkezésének teljeskörű megszüntetését eredményezi.

További kiemelt feladat - a környezetvédelmi programon belül – a települési hulladékok elvárásoknak megfelelő szelektív gyűjtése és a környezet veszélyeztetését kizáró módon való regionális szintű ártalmatlanítása, lerakása, hasznosításának hosszú távú megoldása. El kellett készíteni **az országos és területi hulladékgazdálkodási tervvel összhangban a település hulladékgazdálkodási tervét 2004. év közepéig.**

A Dél-dunántúli Régió Területi Hulladékgazdálkodási Terve alapján a települést a Közép-dunavidéki Projekt regionális szerződéshez sorolta, melyet a Közép-dunavölgyi Hulladékgazdálkodási Program kidolgozásakor figyelembe vettek. A program megvalósítására megvalósíthatósági tanulmány készül. A program nem szerepelt a település közigazgatási területére tervezett térségi szerepkörű hulladéklerakót vagy –kezelő telepet.

A szerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és a szabályozási előírások az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK) szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet szerint készíthetők el. Az adottságok és a fejlesztési elképzelések, a koncepció nem igényli a hatályos jogszabályoktól való eltérést (pl. OTÉK-tól való eltérés kezdeményezését).

3. A KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE

3.1. A rendezési tervek készítése során figyelembe vett tervek és programok

A rendezési tervek készítése során elsősorban a következő terveket és programokat vettük figyelembe:

- Országos Területrendezési Tervről szóló módosított 2003. évi XXVI. törvény
- Tolna Megye Területrendezési Terve
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Tolna Megye Környezetvédelmi Programja
- Simontornya Környezetvédelmi Programja
- Országos Hulladékgazdálkodási Terv
- Dél-dunántúli Régió Területi Hulladékgazdálkodási Terve
- Közép-dunavölgyi Hulladékgazdálkodási Program
- Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Program
- Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programja

3.2. A környezeti állapot és értékelése és a rendezési tervek készítése során figyelembe vett környezethasználatok

A hatályos jogszabályok követelményei szerint a környezetvédelmi szempontokat a területrendezés során érvényre kell juttatni.

A területfejlesztés, területrendezés környezetvédelemmel kapcsolatos igényeinek megfogalmazásához alapvetően a következők vizsgálata szükséges:

- a meglévő települési környezet jelenlegi állapotának értékelése, a jellemző környezetterhelések elemzése,
- a vonatkozó követelmények, szabályozási előírások ismertetése.

3.2.1. A talaj- és a vizek védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés

A földtani, vízföldtani viszonyok alapján a Magyar Geológiai Szolgálat Dél-dunántúli Területi Hivatala ismertetése szerint a település területei a következőképpen jellemezhetők:

A belterülettől D-DNy-ra, majd É-ra kiemelkedő dombsági terület felszínközeli rétegeit meghatározóan pleisztocén korú, erózióra érzékeny, felszínmozgásos jelenségek kialakulására hajlamos löszös, futóhomokos összlet építi fel, melynek északi folyóvölgyoldali bevágásában idősebb pleisztocén korú homokos, kavicsos és felső pannon korú agyagos-homokos rétegek jelennek meg foltszerű elhelyezkedésben. A Sió mélyfekvésű mederközeli területeit holocén korú öntésképződmények (agyag, kőzetliszt, iszap, homok, kavics, szerves anyag, ...) töltik ki.

A terület általános földtani felépítéséből és morfológiájából következően a felszínmozgásos jelenségek kialakulására leginkább hajlamos területrészek az erózióérzékeny kőzetliszt, futóhomok változatokkal borított meredek domb- és eróziós vízfolyásokat kísérő völgyoldalak, valamint a mesterséges emberi beavatkozások eredményeképpen létrejött nagyméretű bevágások (építési helyek kialakítása), feltöltések, rézsűk, mélyutak környezete. Ezek a felszínmozgásra hajlamos területeken az emberi beavatkozások fokozhatják, esetleg ki is válthatják adott terület felszínmozgásos jelenségeit, ezért az építési tevékenység megkezdése előtt, már a területfelhasználás tervezésének fázisában javasolt az igénybevett környezet építésföldtani adottságainak figyelembe vétele.

Az olyan területeken, ahol az építési helyek eddigi kialakítása nagyméretű bevágásokkal történt, a kialakult rézsű peremvonalak a területrészen esetleg újonnan történő építést nagymértékben korlátozhatják, az építést itt célirányos vizsgálatokra javasolt alapozni.

A felszínmozgásból származó káros jelenségek kialakulásának lehetősége jelentősen csökkenthető a csapadékvíz-elvezetés gondos tervezésével, a meglévő rendszerek folyamatos karbantartásával, valamint a vízfolyásmedrek területén a felszíni vizek akadálytalan és eróziómentes elvezetésének biztosításával.

A mélyfekvésű, magas talajvízállású (elsősorban a Sió és egyéb vízfolyások mederközeli területe) területeken a laza szerkezetű, kis teherbírású összletben tervezett építmények létrehozásának szakszerű feltételeit az építést megelőző geotechnikai vizsgálatok eredményei alapozhatják meg.

A terület környezetföldtani adottságai miatt nagyobb mérvű területi igénybevétel esetén még a terület beépítése előtti szakaszban tisztázandók a helyi építésföldtani adottságok, a tervek függvényében a beépítés feltételei.

Az Országos Ásványvagyon Nyilvántartás a település közigazgatási területét érintve, a Duna medréhez kapcsolódva, az alábbi számokon és helyen tart nyilván nemfémes ásványi nyersanyagot:

- 17-05-012-01 - 4254 számon, Simontornya Gyár u. 184, 185, 186. hrsz. néven – közlekedéscsillapító homok (bezárt bánya).

A vízellátás terén Simontornya ivóvízbázisát a magas ammóniumtartalom és az alacsony keménység jellemzi. A 0,5 mg/l-t meghaladó ammóniumtartalom és a hálózatban előforduló nitráttartalom miatt a város ivóvízminőségének javítása szerepel a 47/2005. (III.11.) Korm. rendelettel módosított 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet 6. sz. mellékletében, eredetileg a

2006. december 25-ig, a módosított rendelet szerint pedig a 2009. december 25-ig teljesítendő feladatok között. A közmű munkarészben részletezettek szerint mennyiségi vonatkozásban is szükséges újabb vízbázis létesítése a város jelenlegi ellátásának biztonsága és a fejlesztések megvalósíthatósága érdekében.

A szennyvízelvezetés terén Simontornya kis része (kb. 30%-a) csatornázott, közüzemi szennyvíztisztító teleppel a város nem rendelkezik. A csatornázott területekről a szennyvizet jelenleg a börgyári meglévő szennyvíztisztító telepre vezetik. A 25/2002. (II.27.) Korm. rendelettel elrendelt Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési- és tisztítási Megvalósítási Programban Simontornya közműves szennyvízelvezetésének és az elvezetett szennyvizek biológiai tisztításának megvalósítása a 2015. december 31-ig megvalósítandó feladatok között szerepel, melyre vízjogi létesítési engedélyezési terv készült.

A közműfejlesztés megvalósulásáig vízzáró szennyvíztározók létesítését irányoztuk elő a szabályozási előírásokban.

Simontornya közigazgatási területén közcélú ivóvízbázisnak vagy ásványvízkútnak (forrás) hidrogeológiai védőterülete nincs. Vízgazdálkodási szempontból a felszín alatti vizek védelmében a szerkezeti és szabályozási tervben korlátozásokat nem szükséges tenni.

A település a 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet előírásaival összhangban a módosított 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területen helyezkedik el. Fokozott kockázatot jelent a börgyári lerakók jelenléte. A börgyár területének igénybevételi lehetősége a kármentesítések realizálásától, a szükségszerű rekultiváció elvégzésétől függ, így ezek függvényében részletes szabályozási terv készítési kötelezettséget határoztunk meg a jelenlegi tervben.

Simontornya közigazgatási területén található a belterületet keresztülszelő - állami (KÖVIZIG) kezelésű - vízfolyás, a Sió csatorna, mely a település csapadékvizeinek fő befogadója.

A 61-es út mentén a települést érintően zárt rendszerű csapadékvíz-elvezető került kialakításra az út közelmúlt években történt felújítása idején. Ezen felül a belvárosban mindössze 1.045 m hosszan került kialakításra zárt csapadékvíz-elvezető árok. Ez az egész várost érintően csupán 7%-ot jelent.

A burkolt csapadékvíz-elvezetés tekintetében a börgyár és környéke, az ún. kultúrházi körárok és a Malom utcát keresztezve a Mózsé-hegy egy részéről a Sióba zsilipen keresztül csatlakozó vízárak érdemel említést.

- A börgyár csapadékvíz-elvezetése részben a Sióra, részben a szennyvízhálózatra irányul. A gyártelep északi részének csapadékvizeit 80 cm átmérőjű kútgyűrűkből épült gerinccsatorna gravitációs úton vezeti le a Sióba. A gyártelep déli részének csapadékvize részben rácselemekkel burkolt, részben nyitott árokrendszeren keresztül a felhagyott homokbányagödörbe kerül, ahol elszikkad.
- A kultúrházi körárok a strand túlfolyó vizét, valamint a Sió bal parti területek csapadékvizeit egy átemelő segítségével a Sióba vezeti. Problémát jelent, amikor – Balaton vízleeresztések idején – ezt az átemelést elzárják, és a víz visszaduzzad az árokrendszerbe.
- A Mózsé-hegy csapadékvíz-elvezetése sem problémamentes. Nagy esőzések alkalmával 20-30 cm vastagságban is előnti az iszap és hordaléka a Malom utcát.

A település csapadékvíz-elvezető rendszere zömében továbbra is a közutakhoz tartozó földmedi árokrendszer. Az árokrendszer karbantartása (kaszálás, iszapolás) nem folyamatos, helyenként szükséges a jókarba helyezése.

A csapadékvíz-elvezető árok az utak mellett csak részben kiépített. Nagyobb esőzés idején az egyes területekről gondot okoz a csapadékvíz-elvezetés.

Az ingatlanokhoz tartozó kocsibejárók átereszei egyes területeken mind magassági elhelyezésükben, mind méretükben változóak, nem összehangoltak, így az árkok feliszapolódása viszonylag rövidebb idő alatt következhet be.

Külön figyelmet kell fordítani a csapadék közterületre való kivezetésére. Javasolt átfogó vízrendezési terv készítése a település részére.

A felszín alatti vizeket mezőgazdasági eredetű terhelések érik. A tulajdonosok, üzemeltetők környezetvédelmi előírások betartására vonatkozó fegyelme nem minden esetben megfelelő. Az általában nem burkolt aljzatú karámokból és trágyatárolókból a trágyalé akadálytalanul szivárog a talajba, majd a felszín alatti vizekbe. A szakszerűtlen tárolás mellett a trágya környezetvédelmi előírásokat figyelmen kívül hagyó módon történő ürítése is jelentős veszélyt jelent a felszín alatti vizekre, elsősorban a talajvízre. A trágyát esetenként talajtani szakvélemény és hatósági engedély nélkül juttatják ki a mezőgazdasági területekre.

Talaj- és vízvédelmi követelmények

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A védelemnek magában kell foglalnia a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is. A föld felszínén, vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

Az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos engedélyezési eljárások közül

- a négy beépített szintnél magasabb, vagy 7 méternél nagyobb fesztávú tartószerkezeteket tartalmazó, előre gyártott vagy vázas tartószerkezetű épületeknél,
- a meredek, csúszásveszélyesnek ismert területek beépítésekor,
- az 5 m-nél nagyobb szabad magasságú földet megtámasztó építményeknél,
- a 3 m-nél nagyobb földvastagságot érintő tereprendezéssel járó építkezések esetén (feltöltés, bevágás)
- és a felsoroltakon túlmenően azon esetekben, amikor a lakosság, a tervező vagy az önkormányzat kedvezőtlen, az altalajjal összefüggő jelenségeket észlel,

a Geológiai Szolgálat szakhatósági közreműködését kell igényelni.

Az egyes tevékenységek engedélyezésekor figyelembe kell venni az ásványvagyon-gazdálkodási követelményeket:

- a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (Bt.) 44.§ (1) bekezdés b) alpont negyedik bekezdése szerint a bányahatóság műszaki biztonsági és munkavédelmi hatáskörébe tartozik az egyes nem bányászati célt szolgáló, bányászati módszerekkel végzett földalatti tevékenységek (aknamélyítés, alagúthajtás...), a mélyépítés kivételével, továbbá
- a Bt. 46.§ (1) bekezdése szerint a bányafelügyelet szakhatóságként működik közre a 300 m²-nél nagyobb alapterületű, bányászati módszerekkel kialakított földalatti térségek létesítésére, használatbavételére és megszüntetésére irányuló építéshatósági engedélyezési eljárásban, amely felett természetes kőzetréteg (homok, agyag, homokkő, mészkő...) található, ha az nem szerves része a földfelszín feletti építménynek (földalatti tároló térség), valamint
- a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet 32.§ (3) bekezdés szerint a földalatti tárolótérség állagmegóvása keretében végzett felújítási munkákat bányászati szakértők közreműködésével szabad végezni, valamint
- a Bt. 1.§ (1) bekezdés b) alpontja szerint a tereprendezéssel összefüggésben végzett ásványi nyersanyag kitermelése után, ha az ásványi nyersanyag üzletszerű

felhasználásával, vagy értékesítésével jár együtt, az államot a Bt. 20.§-a szerinti bányajáradék illet meg, továbbá

- a Bt. 44/A §-a alapján a tereprendezés engedélyezésére irányuló eljárásokban a Bányakapitányság szakhatóságként működik közre.

A termőföldön történő beruházásokat úgy kell megtervezni, hogy a létesítmények elhelyezése a környező területeken a talajvédő gazdálkodás feltételeit ne akadályozza.

Az 1994. évi LV. törvény 70.§ (1) bekezdésében szereplő mezőgazdasági művelés alá tartozó területeken (a tv. szerint a termőföldön) történő beruházások és bármilyen építmény elhelyezése esetén ugyanezen tv. 70.§ (2) bekezdése értelmében a talajvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulását a beruházónak be kell szereznie az engedélyhez.

A térség domborzati és egyéb viszonyai alapján meghatározott munkák és kötelezettségek egy részéhez a Tolna Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat, mint talajvédelmi hatóság engedélyre szükséges a következő esetekben:

- erózió elleni talajvédelmi beavatkozások, ha a talajművelési eljárásokkal, természetű növények szakszerű területi elhelyezésével, a gyeper-, cserje- és erdősávok létesítésével kellőképpen nem lehetséges az erózió ellen megóvni a termőföldet,
- a növények által kivont, a kilúgozás által eltávozott kalcium mennyiségének pótlására, a talaj savanyúsági viszonyainak megszüntetésére, továbbá a savanyító hatású légköri ülepedés semlegesítése céljából történő meszezés,
- szikesedés elleni talajjavítás,
- homoktalajok javítása,
- tereprendezés a felszín hullámosságának és az egyenetlen terepalakulatok megszüntetésének érdekében,
- mélyforgatás, ha azt a talajviszonyok indokolják,
- szennyvíz, szennyvíziszap és egyéb nem veszélyes hulladékok termőföldön történő elhelyezése,
- hígtrágya kijuttatása termőföldre.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében a 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet követelményeit irányadó jelleggel érvényesíteni kell, és be kell tartani a jogszabály mellékletében rögzített jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait.

Állattartó létesítményhez trágyatároló nem létesíthető felszíni víztől, ivóvíz nyerőhelytől számított 100 méteren belül. Hígtrágya tároló nem létesíthető a 46/1999. (III.18.) Kormányrendelet szerinti vízjárta területen. Hígtrágya csak talajtani szakvéleményre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában juttatható ki mezőgazdasági területre.

Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 69.§-a rögzíti, hogy "erdőterületet termelésből kivonni csak kivételes esetben és csak akkor lehet, ha az erdőterületre tervezett létesítmény elhelyezésére vagy tevékenység gyakorlására az adott térségben nem található arra alkalmas földterület". Tehát lakó- és egyéb kivett terület kialakítása céljából belterületbe vonni és művelésből kivonni erdőterületet csak kivételes esetben, más lehetőség hiányában szabad. Belterületbe vonással együtt járó igénybevitel esetén be kell szerezni az erdészeti hatóság előzetes elvi engedélyét, amennyiben az igénybevitelre várhatóan 5 éven belül kerül sor.

Ugyancsak rögzíti a törvény a 21.§-ban, hogy az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatásához az erdészeti hatóság engedélyre van szükség (a települési önkormányzat jegyzője jogosult kezdeményezni a változtatást), illetve a rendeltetés-változásból fakadó többletköltséget és kárt a kezdeményezőnek kell megtérítenie. Az erdőterületekkel kapcsolatos egyéb, általános előírásokat is az 1996. évi LIV. törvény és a 29/1997. (IV.30.) FM rendelet rögzíti.

A vizek védelme a felszíni és felszín alatti vizekre és azok készleteire terjed ki. A környezet igénybevétele – így különösen a vízviszonyokba történő beavatkozások - esetén biztosítani kell, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon, a vízi és víz közeli élővilág fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát elősegítő körülmények ne romoljanak.

Simontornya a felszín alatti vizek minőségi védelmét szolgáló 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet és a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról szóló módosított 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet előírásai szerint érzékeny felszín alatti területen található. A felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében a kockázatos anyagok elhelyezése, továbbá a felszín alatti vízbe történő közvetlen és közvetett bevezetése tilos, illetve a létesítési engedélyezés során megállapított feltételek szerint – engedély alapján - történhet.

Élővízbe és a közcsatorna-hálózatba bocsátott szennyvíz, vagy folyékony hulladék esetén a szennyezőanyag tartalomra vonatkozó határértékeket, küszöbértékeket be kell tartani a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló, módosított 220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet és a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt, melynek 28.§ (1) bekezdése szerint vízjogi engedély szükséges – jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve – vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatba vételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély) figyelembe kell venni.

A vízjogi engedélyt a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől kell megkérni a 18/1996. (VI.13.) KHVM rendeletben foglaltak betartásával.

A tervek engedélyezése csak a szabályozási előírásokban rögzített, és minden esetben kötelezően bevonandó szakhatóságok, valamint a szakterületük szerint érintett szakhatóságok és más eljárásban eljáró hatóságok pozitív állásfoglalása alapján történhet.

A parti sávok és vízjárta területek igénybevétele esetén a 46/1999. (III.18.) Korm. rendelet előírásait be kell tartani.

Valamennyi vízfolyást vízgazdálkodási területnek kell tekinteni. A vízgazdálkodási területeken csak a vízgazdálkodás létesítményei helyezhetők el, ahol a 46/1999. (III.18.) Korm. rendelet 2.§-a értelmében a meder partétől számított védőtávolságon belül épület nem helyezhető el, és ott csak gyepgazdálkodás folytatható. A befogadók védelméről azok kezelője által előírtak szerint kell gondoskodni.

Mélyfekvéses területeken építési tevékenység csak a talajvíz szintek vizsgálata alapján engedélyezhető, mezőgazdasági tevékenység pedig csak a földhasználók kockázatára végezhető.

A vizek és közcélú vizilétesítményekkel kapcsolatban a 120/1999. (VIII.6.) Korm. rendelet előírásait kell érvényesíteni.

Az ivóvíz- és ásvány-gyógyvízkezelő, -tározó műtárgyak és szállító vezetékek védőterületeiről és védősávjairól a 123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete rendelkezik a következők szerint:

Műtárgyak	Védőterületek méretezése
Zárt vagy épületben lévő vízkezelő vagy tároló	A védőterület sugara a műtárgy vagy építmény külső szélétől számított 10 m. 5 m-nél magasabb földfeltöltés esetén a rézsú talpától mért 5 m.
Szabadban, nyílt vízfelszínnel történő vízkezelés vagy tárolás	50 m (különleges esetekben max. 100 m).
Víztechnológiai célra történő levegőbeszívás helye (légszűrés nélküli esetben)	A védőterület szélétől legalább 20 m-re, a terepszint felett legalább 3 m-re.
Víztornyok (magastéri tárolók) zártrendszerű átemelők és nyomásfokozók	Védőterületek nem, csak a vezetékek védősávjának kijelölése szükséges.
Földbe fektetett vízvezeték	A védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolsáig terjed.
Párhuzamosan haladó vízvezetékek és szennyvízcsatornák <ul style="list-style-type: none"> • ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső, vagy ha mélyebben fekszik, de a vízvezeték talajvízben, vagy annak közelében van • ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a vízcső száraz talajban van • nyomás alatti szennyvízcsatornacső esetében 	<p>A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 1-1 m; 2 m-nél kisebb tengelytávolságú két vezeték esetében megfelelő állékonyságú szennyvízcsatorna alkalmazásával.</p> <p>A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban mért 0,5-0,5 m.</p> <p>A védősáv szélessége a vízcső mindkét oldalán vízszintes irányban 2-2 m.</p>
Szennyvízcsatorna és vízvezetékcső kereszteződése <ul style="list-style-type: none"> • ha a szennyvízcsatorna magasabban fekszik, mint a vízcső • ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5 m-nél kisebb • ha a szennyvízcsatorna mélyebben fekszik, mint a vízcső és a két vezeték közötti szintkülönbség 0,5-1 m között van 	<p>A szennyvízcsatorna elhelyezése a keresztezési ponttól számított 2-2 m hosszúságú vízzáró védőcsőben vagy fedett vasbeton vályúban a közúti terhelés mértékének megfelelő állékonysággal.</p> <p>A vízcső megépítése a kereszteződési ponttól mindkét irányban mért 2-2 m, összesen tehát 4 m hosszúságon belül csökötés nélkül, a szennyvíz-csatorna építése a keresztezési ponttól mindkét irányban mért 1-1 m, összesen tehát 2 m hosszban, legalább 10 cm vastag beton burkolattal.</p> <p>A vezetékek építésére az előző bekezdésben a szennyvízcsatornára vonatkozóan foglaltak az irányadók.</p>

Az egyes tevékenységek környezetet terhelő kibocsátásainak megelőzése érdekében a környezeti elemeket terhelő kibocsátások, valamint a környezetre ható tényezők csökkentésére, illetőleg megszüntetésére irányuló, az elérhető legjobb technikán alapuló intézkedéseket az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás során állapítja meg a környezetvédelmi hatóság, mely a jelenleg is üzemelő tevékenységek további üzemelését befolyásolhatja. Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárások részletes szabályait a 193/2001. (X.19.) Kormányrendelet tartalmazza.

A „környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységek”-re környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni a vonatkozó jogszabályok szerint, és környezetvédelmi engedélyezési eljárást kell lefolytatni. A „környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységek” körét a 20/2001. (II.14.) Kormányrendelet határozza meg. A környezeti hatásvizsgálat készítésének és a környezetvédelmi engedélyezési eljárás lefolytatásának szabályait együttesen az 1995. évi LIII. törvény, illetve a 20/2001. (II.14.) Kormányrendelet tartalmazza.

3.2.2. A levegőminőség védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés

Simontornya környezeti levegőminősége helyi állandó mérőműszer hiányában a földrajzilag legközelebb eső és hasonló domborzatú Paks város levegőminőségével jellemezhető. Paks környezeti levegőminőségét az Országos Immissziómérő Hálózat (RIV) műszerei ellenőrzik. A RIV keretében azonban csak ülepedő por kerül regisztrálásra. A kén-dioxid és a nitrogén-dioxid szennyezettség tekintetében a település levegőminősége a mérőműszerrel felszerelt települések közül legközelebb eső, hasonló nagyságrendű és földrajzi elhelyezkedésű, valamint infrastruktúrájú Szekszárd levegőminőségével jellemezhető. Földrajzilag közel esik Tamási városa, ahol 2000. szeptembere óta folynak ülepedő por mérések. Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló két év mérési adatai nem mérvadók, illetve a mért koncentrációk a Pakson regisztrált értékekhez közel állók, Simontornya levegőminőségét Paks város adataival jellemeztük.

A tervezési terület, azaz Simontornya jelenlegi levegőminőségi állapotának megfelelő, az alapállapotot jelentő helyzetének megítéléséhez a terület légszennyezettségi paramétereit az egészségügyi határértékekkel kell összevetni.

A Paks levegőminőségére az Országos Immissziómérő Hálózat 1994-2002. évi adatai szerint (forrás: Egészségtudomány 1995-2002. évi számai és a KSH Tolna megyei évkönyve, 2002) összességében – az 1994/95-ös fűtési és az 1998-as nem fűtési félév „mérsékelten szennyezett” minősítésétől eltekintve - figyelembe véve az ülepedő por 30 napos határérték túllépéseinek arányát, a vizsgált időszakban a „megfelelő levegőminőségű” besorolás jellemző, azaz határérték túllépésre nem, vagy 10% alatti arányban került sor.

Az ülepedő por értékek általában a nem fűtési félévek nagyobb szennyezettségét mutatják. A nem fűtési félévek átlagértékei a határérték 30,38-46,19%-ának, a fűtési félévek esetében 12,13-60,69%-ának felelnek meg.

A szennyező anyagok 98%-os gyakoriságának – azon koncentráció, amely alatt van a mérési eredmények 98%-a - értékei a vizsgált időszakban a fűtési félévekben a határérték 40,00 (2000/2001) és 550,00%-a (1994/95) között, a nem fűtési félévekben pedig 60,00 (1997) és 205,00%-a (1995) között mozognak. A 98%-os gyakoriságok értékei jól követik az átlagkoncentrációkat.

A teljes időszakot vizsgálva, összességében az ülepedő por koncentrációk stagnálása figyelhető meg, bár az 1994/95. évi adatokhoz képest csökkenés következett be, mely különösen a 98%-os gyakorisági értékeknél tapasztalható.

A kén-dioxid és a nitrogén-dioxid légszennyező anyagot tekintve, Szekszárd levegőminőségét vizsgálva a RIV 1994-2001. évi adatai szerint (forrás: Egészségtudomány 1995-2002. évi számai) a kén-dioxid vonatkozásában jelentős mértékű javulás következett be a város levegőminőségi állapotában, ugyanakkor a nitrogén-dioxid esetében az átlagkoncentrációk kismértékű, de folyamatos növekedése figyelhető meg. A terület levegőminőségi besorolása – figyelembe véve a 24 órás határérték túllépések arányát – a kén-dioxid esetében két félévtől eltekintve „megfelelő levegőminőségű”, a nitrogén-dioxid esetében a félévek 65%-ában úgyszintén. „Mérsékelten szennyezett” besorolás esetén a határérték túllépések aránya csupán 0,3-0,6% volt.

A kén-dioxid esetében általában a fűtési félévek a szennyezettebbek. A légszennyező anyag féléves átlagértékei csökkenő koncentrációk mellett a fűtési félévekben az éves határérték 2,84 és 52,34%-a között, a nem fűtési félévekben pedig 2,00 és 51,44%-a között található. A kén-dioxid 98%-os gyakoriságának értékei a vizsgált időszakban a fűtési félévekben a 24 órás határérték 3,20 és 121,76%-a között található (legalacsonyabb: 2000/2001; legmagasabb: 1997/98), a nem fűtési félévek közül az 1997-es félév volt a legszennyezettebb, a 24 órás határérték 120,00%-ával, a legkevésbé szennyezettnek a

2001-es nem fűtési félév bizonyult, a határérték 2,40%-ával. 1998. óta a 98%-os gyakorisági értékek jelentős mértékű – a féléves átlagértékekhez hasonló - csökkenése tapasztalható.

A nitrogén-dioxid vonatkozásában zömében a fűtési időszakok a szennyezettebbek, bár a két félév értékei között nincsenek jelentős különbségek. A légszennyező anyag féléves átlagértékei folyamatosan növekvő tendenciát mutatnak. Az átlagértékek a fűtési félévekben az éves határérték 32,38-56,50%-a között, a nem fűtési félévekben pedig 35,00 és 62,50%-a között található. A szennyező anyag 98%-os gyakoriságának értékei a fűtési félévekben a 24 órás határérték 38,82 és 71,65%-a között található (legalacsonyabb: 1994/95; legmagasabb: 1997/98), a nem fűtési félévek közül a 2000-es félév volt a legszennyezettebb, a 24 órás határérték 72,94%-ával, a legkevésbé szennyezettnek az 1995-ös nem fűtési félév bizonyult, a határérték 43,53%-ával.

Összességében a légszennyezettségi eredmények a kén-dioxid esetében alacsony, az ülepedő por és a nitrogén-dioxid vonatkozásában elfogadható mértékű terhelést mutatnak. Simontornya környezeti levegője olyan állapotú, mely a kén-dioxid esetében jelentős, a nitrogén-dioxid és az ülepedő por vonatkozásában némileg mérsékelt terhelést bír el. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy Paks és Szekszárd levegőminőségéhez képest Simontornya környezeti levegőminősége az NO₂ és az ülepedő por tekintetében lényegesen kedvezőbb, a nagyságrendjéből adódóan jelentősen kisebb közlekedési terhelés miatt.

Simontornya levegőminőségét

- az egyedi fűtések,
- a közlekedés és az
- egyéb tevékenységek

emissziója határozza meg.

A település jellemzően földgáz- és emellett továbbra is vegyestüzeléssel oldja meg fűtését. A közlekedési eredetű légszennyezés a településre bevezető, illetve a belterület mellett áthaladó közlekedési utak térségében meghatározó. A település vegyes gazdaság-szerkezettel rendelkezik, ma már gigantikus környezethasználók nélkül. A börgyári tevékenység megszűnésével egyaránt meghatározó a kisebb ipari és mezőgazdasági termelésből származó légszennyezőanyag-terhelés.

Egyedi és lakossági fűtések

Az egyedi és lakossági fűtések energiahordozó felhasználásából keletkező emissziók a szén-, olaj- és gáztüzelésből származó átlagos légszennyezőanyag kibocsátások összehasonlításával jellemezhetők.

Kén-dioxid kibocsátás

A szilárd tüzelőanyagok, szénfajták éghető kéntartalma 0,7...6,0% között változik, így a primer energiahordozók közül a legkedvezőtlenebbek az emissziós paraméterei.

A tüzelő- és fűtőolajok maximális kéntartalma 0,5...2,0% között mozog, míg a földgáz és propán-bután gáz összes kéntartalma legfeljebb 100 mg/m³ lehet. A tüzelőolaj fűtés kén-dioxid emissziója mérsékeltnek, míg a gáztüzelésé elenyészőnek tekinthető. (Az égés során 1 kg kénből 2 kg kén-dioxid keletkezik.)

Szén-monoxid kibocsátás

A szén-monoxid képződése a tüzelési módtól és a hőtermelő berendezés kialakításától függ. A szén-monoxid égéstermékben való jelenléte általában az égés tökéletlenségére utal. Az alacsony műszaki színvonalú berendezések esetén számolhatunk jelentősebb mértékű kibocsátással, mely javarészt a széntüzelésnél fordul elő.

A gáz- és olajtüzelésű berendezések esetén az égéstermék szén-monoxid tartalma hígítatlan száraz égéstermékre vonatkoztatva nem lehet több 0,1tf%-nál, mely koncentráció megfelelő beállítás esetén nem lép fel. A fajlagos emisszió érték mindkét energiahordozónál max. $1,5 \times 10^{-3}$ kg/h,kW.

Nitrogén-oxidok kibocsátása

Az égéstermékben jelenlévő nitrogén származékok (NO_x, NO, NO₂, stb.) jelentős része magas hőmérsékleten (1500 °C felett) az égési levegő nitrogénjéből és oxigénből keletkezik.

A gáz- és olajtüzelés fajlagos emisszió értéke max. 3×10^{-4} kg/h,kW.

A széntüzelés fajlagos nitrogén-oxid légszennyezőanyag keletkezése ennél kevesebb.

Szilárdanyag kibocsátás

Az égéstermék káros szilárd szennyezőanyaga a korom és a pernye. Legkedvezőbb kibocsátást gáztüzelés esetén tapasztalhatunk. A fajlagos emisszió értéke max. $1,5 \times 10^{-6}$ kg/h,kW. A tüzelőolajok hamutartalma maximum 0,1%. Ennek a mennyiségnek csupán egy része emittálódik. A fűtőfelületen a por teljes mennyiségének 1/3...2/3 része lerakódik, mely rontja a tüzelés hatásfokát.

Széntüzelés esetén az égéstermékben lévő káros szennyezőanyag mennyisége függ a hőtermelő berendezés kialakításától és az energiahordozó hamutartalmától.

Általánosságban elmondható, hogy a szilárdanyag emisszió mértéke a rostély típustól és légtechnikától függően $(0,05...0,2) \times G_{\text{hamu}}$ (keletkező hamu mennyisége) összefüggéssel jellemezhető.

A településen több, mint 1.800 lakást/lakóházat tartanak nyilván. A gázbekötések száma meghaladja a 450-et, jellemző még a lakótelepi villany és távfűtés. Biztató, hogy a gázbekötések száma folyamatosan bővülni látszik, mely a vegyes tüzelésű lakóházak folyamatos csökkenését eredményezi. A jelenleg magas számú, a vegyes tüzelést alkalmazó lakóházak elszórta vannak jelen a városban, így a tüzelés okozta légszennyezés koncentrációja nem lehet jellemző.

A fajlagos értékek alapján szorgalmazni kell a gázellátó rendszerre való további rácsatlakozást. Gáztüzelés esetén a füstgázok kedvező légszennyezőanyag kibocsátása mellett igen fontos, hogy nem keletkezik a vegyestüzelésre jellemző salak és hamu, mely kiporzása révén, illetve hulladékként (elhelyezési problémák) okoz zavaró hatást.

Közlekedési eredetű légszennyezőanyag-kibocsátás

Simontornya település közigazgatási területe a 61-es és a 64-es számú másodrendű főutak találkozásában helyezkedik el. A település közúthálózatának gerincét a 61-es és a 64-es számú főutak jelentik, melyek belterületi szakaszai az Ady E. utca és az Igari út. A település főbb lakóutcái a következők: Malom, Pásztor, Óvoda, Gyár, Petőfi S., Dózsa Gy., József A., Széchenyi, Sándor J., Felszabadulás, László király, Táncsics M., Bem, Hársfa és Szilva utcák. A 61-es számú főút felújítását követően a nagy teherforgalom, illetve a nyári időszakban a Balaton felé irányuló nagy forgalom miatt jelentős mértékű légszennyezőanyag-terhelés éri a nyomvonalak melletti lakókörnyezetet, így a forgalom növekedése indokolja a település közlekedési útjainak fejlesztését, korszerűsítését.

A település úthálózatának minősége kívánivalót hagy maga után. A közúthálózat hossza 27 km, mely csaknem teljes egészében burkolt. A Sió jobb oldalán található keskeny, apró kis utcák nem rendelkeznek kiépített szilárd burkolattal. A telefon- és gázbekötések miatt az utakat feltörték, helyreállításuk legnagyobb részt nem megfelelő. A buszpályaudvar kialakítása nem illő a település városi mivoltához, nemcsak esztétikai szempontból, hanem a közlekedés hatására a feltöredezett út miatti erős porfelverődés okán sem.

A feltöredezett útszélek mentén a talajt a város belterületén zúzott kő borítja, azonban a főútról letérve jelentős a porfelverődés lehetősége, mely erősebb széljárás esetén nagy mennyiségű porterhelést eredményezhet a lakóterületeken. Ezt a lehetőséget erősíti a település laza, homokos felszíni talajszerkezete.

A légszennyezőanyag-terhelés csökkentése érdekében meg kell oldani az eddig még szilárd burkolattal el nem látott lakóutcák pormentesítését, csapadékos időjárásban a sárfelhordások megszüntetését, az útpadkák rendezését.

A város köztisztasági rendelete értelmében az út tengelyéig a tulajdonos köteles a tisztántartásról, parkosításról gondoskodni. A fő közlekedési utak mentén az útsövények, a zöldterületek gondozása az útkezelő szervezeté, illetve az önkormányzat feladata.

Egyéb tevékenység

A településen jelenleg nem folytatnak olyan jelentős légszennyező hatású tevékenységeket, mely jelentős határérték túllépést eredményezne. Az ipari eredetű légszennyezőanyag-terhelés zömében szintén hőenergiatermelésből (fűtés és melegvíz) származik, valamint technológiai eredetű.

Megállapítható, hogy az elérhető legjobb technika szintjén nem okoznak a létesítmények irritáló, zavaró hatást.

Simontornya levegőminőségére több mint két évszázadon keresztül a Simontornyai Bőrgyár volt nagy hatással. Az utóbbi évtizedekben döntően marhabőr kikészítésével foglalkoztak. Technológiai légszennyezőanyagként a csiszológép porleválasztó kürtőjére, valamint a hőelőállítás és a fűtést biztosító kazánokra fizetett a vállalat légszennyezési bírságot. Az ott lakók és az arra járók számára azonban a legzavaróbb az ammónia és a kénes eredetű bűzterhelés volt. Jelenleg a tevékenységgel felhagytak, így a településrész környezetterhelése jelenleg mérsékelt.

Az állattartásból származó bűzterhelés jelenthet időszakosan problémát.

A vonatkozó új jogszabályok betartásával [elsősorban a 49/2001. (IV.3.) Kormányrendelet "jó mezőgazdasági gyakorlat" szabályairól szóló előírások] hosszú távon elkerülhetők a bűzpanaszok. A nagyüzemi állattartó telepek viszonylag kedvező elhelyezkedésűek.

A meglévő állattartó telepeken a vizsgálat időpontjáig tudomásunk szerint levegővédelmi övezet kijelölésére nem került sor, így erre a telephelyek esetleges fejlesztésekor, vagy az állatlétszámtól és a tartástechnológiától függően egy esetleges felülvizsgálat során lesz lehetősége a környezetvédelmi hatóságnak.

Jelenleg bűzterhelés jelentkezik időszakosan (nyáron) a bőrgyári lerakók irányából.

A szennyvízcsatorna-hálózat hiányában a szennyvizek szippantásakor szintén irritáló bűzterhelés tapasztalható. A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésével a panaszok megszűnnek.

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos követelmények

A levegő védelmével kapcsolatos szabályok zömét a többször módosított 21/2001. (II.14.) Kormányrendelet tartalmazza. A levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra, létesítményekre (a továbbiakban: légszennyező forrás) az elérhető legjobb technika alapján, jogszabályban, illetőleg a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásának keretében kibocsátási határértéket, levegővédelmi követelményeket kell megállapítani.

A légszennyezettségi határértékekről a 4/2004. (IV.7.) KvVM-ESZCSM-FVM együttes rendelettel módosított 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet rendelkezik. A jogszabály 4.§ (1) bekezdésének rendelkezése szerint a rendelet 1.1. számú mellékletében szereplő légszennyező anyagokra – a rendelet (4) bekezdésében foglaltak kivételével – a légszennyezettség abban meghatározott egészségügyi határértékeit kell alkalmazni az ország egész területére.

A légszennyezettség egészségügyi határértékei egyes légszennyező anyagokra vonatkozóan

Légszennyező anyag [CAS szám]	Veszélyességi fokozat	Határérték (µg/m ³)		
		órás	24 órás	éves
Kén-dioxid [7446-09-5]	III.	250	125	50
Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	II.	100	85	40
Szén-monoxid [630-08-0]	II.	10.000	5.000*	3.000
Szálló por (összes lebegő por)	III.	200	100	50
Szálló por (PM ₁₀)	III.	-	50	40

		30 napos határérték	éves határérték
Ülepedő por, toxikus anyagot nem tartalmaz	IV.	16 g/m ² x 30 nap	120 t/km ² x év

* Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma, amelyet az óras átlagok alapján készített 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani.

A (4) bekezdés rendelkezik a jogszabály 2. számú mellékletében felsorolt légszennyező anyagok esetében meghatározott területre vonatkozó ökológiai határértékekről.

A tervezési terület jelenlegi állapotának megfelelő, az alapállapotot jelentő levegőminőségi helyzetének megítéléséhez a terület légszennyezettségi paramétereit az egészségügyi határértékekkel kell összevetni. Esetünkben az ökológiai határértékekkel nem kell számolni, tekintettel arra, hogy a tervezési terület jellemzői, illetve paraméterei nem elégitik ki a jogszabály 2. sz. melléklete II. fejezetében meghatározott eseteket.

Egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásainak korlátozásáról illetve az oldószer-felhasználás küszöbértékeiről, valamint kibocsátási határértékeiről külön jogszabály rendelkezik a 10/2001. (IV.19.) KöM rendelettel.

A nagyobb hőteljesítményű (140 kW_{th} és ennél nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb névleges bemenő teljesítményű) tüzelőberendezések légszennyezőanyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről a 23/2001. (XI.13.) KöM rendelet tartalmaz előírásokat. A fűtőmű, erőmű nagyságrendű teljesítményekre (50 MW_{th} felett) külön jogszabályok rendelkeznek.

A módosított 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet 6.§-a szerint a rendelet 2. sz. mellékletében felsorolt új tevékenységek esetén védelmi övezetet kell kialakítani. A védelmi övezetben állandó emberi tartózkodásra szolgáló épület, valamint időszakos vagy átmeneti emberi tartózkodásra szolgáló létesítmény (így különösen oktatási, egészségügyi, üdülési célt szolgáló létesítmény), levegőterhelésre érzékeny, élelmezési célt szolgáló növényi kultúra nem telepíthető. A védelmi övezet kialakításával kapcsolatos költségek viselése a légszennyezőt terheli.

A meglévő telephelyen tervezett új vagy felújításra kerülő forrás esetében – a 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet 6.§ (4) bekezdése szerint - a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásban, a közegészségügyi hatóság és a települési önkormányzat jegyzőjének szakhatósági állásfoglalása alapján a jogszabály mellékletében megfogalmazott védelmi övezet nagyságértékénél kisebb értéket is engedélyezhet. Javasoljuk, hogy az állattartó telepek vonatkozásában szükség esetén lehatárolandó védőtávolság megállapítása során az állategészségügyi feltételek érvényre juttatása érdekében a Tolna Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás szakhatósági állásfoglalását is igényeljék.

Az egyes – a 193/2001. (X.19.) Kormányrendeletben megjelölt – tevékenységek környezetet terhelő kibocsátásainak megelőzése érdekében, a környezeti elemeket terhelő kibocsátások, valamint a környezetre ható tényezők csökkentésére, illetőleg megszüntetésére irányuló, az elérhető legjobb technikán alapuló intézkedéseket az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás során állapítja meg a környezetvédelmi hatóság.

A környezetre jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenységek megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni a 20/2001. (II.14.) Korm. rendelet követelményei szerint. A környezeti hatásvizsgálat végzésére, illetve környezetvédelmi engedélyezési eljárásra kötelezett tevékenységek körét a hivatkozott jogszabály 1. számú melléklete tartalmazza.

3.2.3. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás jelenlegi helyzete

A hulladék az ember mindennapi élete, munkája, gazdasági tevékenysége során keletkező, a keletkezés helyén feleslegessé vált, ott közvetlenül fel nem használható anyag, amelynek kezeléséről külön kell gondoskodni.

A hulladékok keletkezésük és fajtájuk szerint az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- kommunális szilárd és folyékony hulladék
- termelési hulladék
- veszélyes hulladék

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján kell szervezni és végezni.

A hulladék „termelő” köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő kiszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A településen keletkezett **háztartási hulladék** összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag-tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem, stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A településen a hulladékszállítást a KÖZÉV Kft., Sárbogárd végzi és az összegyűjtött hulladékot jelenleg a sárbogárdi telepre szállítják.

A rendszeres hulladékelszállítás mellett évente 1-2 alkalommal lomtalanítási akcióra is sor kerül. A település aktív tevékenységet folytat hulladékgazdálkodási feladatai hosszútávú megoldása érdekében.

A hulladékgazdálkodás az EU követelmények teljesítése érdekében valamennyi elemében korszerűsítést igényel, melyben jelentős előrelépés lehet a regionális és térségi hulladékgazdálkodási rendszerekhez való csatlakozás várható eredményeinek realizálása. Jelentős előrelépésnek tekinthető a Közép Duna-Vidéki Hulladékgazdálkodási Rendszerhez való csatlakozás és a programok, tervezések megkezdése.

Az önkormányzat számára gondot jelent, hogy a Területi és a Sárbogárd térségi Hulladékgazdálkodási terv, valamint a regionális program sem számol a Simontornya 05 hrsz-ú ingatlanon korábban működtetett szilárd hulladéklerakó végleges bezárásával és rekultivációjával, melyre már 2000 évben készültek tervek.

Pozitív Simontornya részére, hogy a szelektív hulladékgyűjtés érdekében hulladékudvar áll a rendelkezésükre. További tervek között szerepel 4 db hulladékgyűjtő sziget létrehozása. Jelenleg „kvázi” építési és bontási hulladékok lerakására használt bezárt homokbányai területen (184, 185, 186 hrsz.) és a szomszédos 183/4 hrsz-ú ingatlanon viszonylag nagy mennyiségű vegyes szilárd hulladékot raktak le. A további lerakást meg kell akadályozni és a sérült terület rekultivációját el kell végezni.

A hulladékgazdálkodással szemben támasztott követelmények

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján kell szervezni és végezni.

A hulladék „termelő” köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő kiszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A településen a környezet veszélyeztetésének minimalizálása érdekében kizárólag

hulladékszegény technológiák telepítését szabad engedélyezni úgy, hogy a keletkező hulladékok hasznosítására, ártalmatlanítására rendelkezésre álljon engedéllyel és kapacitással bíró szolgáltató szervezet.

A településen keletkezett **lakossági hulladék** összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag-tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem, stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján az önkormányzat hulladékgazdálkodási feladatainak ellátása során gondoskodni kell a hulladéklerakók felülvizsgálatáról és továbbüzemeltetésük lehetőségeinek feltárásáról, a hasznosítható hulladékok szelektív gyűjtésének megteremtéséről, a biológiailag lebomló szervesanyag tartalom csökkentéséről (komposztáló telep létesítése). Meg kell teremteni a hulladékok átvételére egész évben alkalmas gyűjtőpontok és hulladékudvarok kialakításának lehetőségét, a bontási hulladékok válogatását, értékesítését, a megmaradó anyagok esetleges lerakását biztosító telep létesítését.

A 2000. évi XLIII. törvény szerint el kellett készíteni a település komplex hulladékgazdálkodási tervét.

A települési szilárd hulladékok kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól szóló 5/2002. (X.29.) KvVM rendelet elvárásai teljesülésével a települési környezet környezetterhelése minimalizálható. A jelenlegi hulladékkezelő és –lerakó környezetterhelése végleg megszűnhet szennyező anyag utánpótlás hiányában. A végleges lezárás szabályait, előírásait a 22/2001. (X.10.) KöM rendelet tartalmazza.

A köztisztasággal összefüggő, a rendezési tervvel egyidőben meghozandó rendeletben kell meghatározni a közterületen kijelölendő 4 db hulladékgyűjtő pont helyét.

A hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről a 224/2004. (VII.22.) Korm. rendelet, a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól a 242/2000. (XII.23.) Korm. rendelet rendelkezik. A települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek feltételeit a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet szabályozza.

A hulladékok jegyzékét a többször módosított 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet tartalmazza (legutóbb a 22/2004.(XII.11.) KvVM rendelettel módosítva).

A hulladékok közül megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a **veszélyes hulladékokra**. A veszélyes hulladékok gyűjtésére, kezelésére, tárolására és ártalmatlanítására a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak. A veszélyes hulladék termelő köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű kezeléséről, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni- és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A hulladékok egyik speciális fajtája az állattenyésztés során keletkező állati tetem, hulladék. A tetemek elhelyezése történhet döngútban, illetve ártalmatlanításra elszállíthatják a fehérje-feldolgozó üzembe. Az állati tetemek elhelyezésére az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről szóló 110/2002. (XII.12.) OGY határozat, valamint a 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet értelmében 2005. december 31-e után nem történhet döngútban, döngtérben. A döngút hiánya miatt a fehérje-feldolgozó üzembe való szállítás a megnyugtató hosszútávú megoldás. Javasolható az önkormányzatnak a fehérje-feldolgozó szervezet gyűjtőkonténerének elhelyezése a lakosság számára, melynek szabályait az állati hulladékok kezelésének szabályairól szóló 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet rögzíti. Az elhullott állati tetem beazonosítására a 020102 EWC kód szolgál, mely a hulladékok jegyzékéről szóló rendelet értelmében nem veszélyes hulladéknak minősül.

3.2.4. Zaj- és rezgés elleni védelem

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés, feladatok

A zaj és rezgés elleni védelem követelményeinek teljesüléséhez a vizsgálati adatok ismeretében, illetve azok értékelését követően kerülhetnek meghatározásra azok az intézkedések és feladatok, melyekkel a meglévő káros mértékű terhelések csökkenthetők, illetve egyidejűleg új terhelések kialakulása megakadályozható.

A környezeti zajforrások közül – a zajforrások jellegének megfelelően – a következők vizsgálata szükséges:

- közlekedési jellegű zajforrások (közúti, vasúti),
- ipari (mezőgazdasági) jellegű zajforrások,
- egyéb jellegű zajforrások (kereskedelmi-, vendéglátó-, kulturális- és sportlétesítmények zajforrásai).

A **közlekedési eredetű** zajforrások közül a **közúti közlekedésből** eredő zajkibocsátás terheli elsősorban a települési környezetet.

Simontornya település közigazgatási területe a 61-es és a 64-es számú másodrendű főutak találkozásában helyezkedik el. A település közúthálózatának gerincét a 61-es és a 64-es számú főutak jelentik, melyek belterületi szakaszai az Ady E. utca és az Igari út. A település főbb lakóutcái a következők: Malom, Pásztor, Óvoda, Gyár, Petőfi S., Dózsa Gy., József A., Széchenyi, Sándor J., Felszabadulás, László király, Táncsics M., Bem, Hársfa és Szilva utcák.

A 61-es számú főút felújítását követően a nagy teherforgalom, illetve a nyári időszakban a Balaton felé irányuló nagy forgalom miatt, jelentős mértékű zajterhelés éri a nyomvonalak melletti lakókörnyezetet.

Mind a főutak, mind az összekötő utak, mind pedig a lakó utak melletti területek funkciója részben tömör városias, részben laza, családirházas beépítésű lakóterület.

A **közúti közlekedés** által okozott zajterhelés alapvetően a járműforgalom nagyságától, összetételétől, azok haladási sebességétől és a környezet beépítettségétől függ. A kialakuló zajterhelés nagyságát befolyásolja továbbá az útpálya kialakítása, az útburkolat minősége, az út emelkedése, és a zaj terjedésére hatással lévő egyéb körülmények. A települést érő, a közúti közlekedésből eredő terhelések nagysága, a zajkibocsátás mértéke számítással jól meghatározható.

A forgalmi adatok ismeretében a közúti közlekedési zaj mértékének meghatározását az ÚT 2-1.302. számú „Közúti közlekedési zaj számítása” című Útügyi Műszaki Előírás tartalmazza. A forgalom nagyságának figyelembevétele az Állami Közúti Műszaki és Információs KHT. által kiadott „Országos Közutak 2003. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” című kiadvány adatainak, és az ÚT 2-1. 118: 2000 „Közutak távlati forgalmának meghatározása előrevetítő módszerrel” című Útügyi Műszaki Előírás által megadott forgalomfejlődési szorzók alkalmazásával kapott értékeivel történik.

A 61. számú főút zajkibocsátása 7,5 m referenciatávolságban

61. sz. főút	Átlagos napi forgalom járműkategóriánként (j/nap)								Zajkibocsátás (dB)	
	Szggk	Kis teher	Busz	Csukl. busz	Könnyű tehergkcs.	Nehéz tehergkcs.	Szerelvény	Motor, k. seb.	nappal	éjjel
	2003.	3.130	694	82	0	205	139	288	15	66,4
2005.	3.787	840	75	0	244	164	341	15	67,2	60,8
2010.	4.163	923	80	0	271	181	375	15	67,6	61,2
2015.	4.539	1.006	82	0	295	198	410	16	68,0	61,5

A 64. számú főút zajkibocsátása 7,5 m referenciatávolságban

64. sz. főút	Átlagos napi forgalom járműkategóriánként (j/nap)								Zajkibocsátás (dB)	
	Szgek	Kis teher	Busz	Csukl. busz	Könnyű tehergkcs.	Nehéz tehergkcs.	Szerelvény	Motor, k. seb.	nappal	éjjel
2003.	1.591	280	70	0	136	105	167	44	64,1	57,7
2005.	1.925	339	65	0	162	124	197	42	64,8	58,4
2010.	2.116	373	68	0	180	137	217	44	65,2	58,8
2015.	2.307	406	70	0	196	149	238	45	65,6	59,2

1. járműkategória: személy - és kisteher-gépkocsi
2. járműkategória: könnyű tehergépkocsi, autóbusz, motorkerékpár
3. járműkategória: nehéz tehergépkocsi, szerelvény, csuklós autóbusz

A táblázatokban szereplő zajkibocsátási értékek 7,5 m-es referencia távolságra vonatkoznak, mely referencia távolság az út tengelyétől számított távolság. A főutak mentén található lakóterületeken a lakóépületek jellemző távolsága a közút tengelyétől számítottan 8-15 m. Ezeknek a távolságoknak a csillapítása 0,4 dB-3,8 dB között van. Jelen vizsgálat esetében a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendelet 3.sz. mellékletében előírt határértékek csak összehasonlító adatként szolgálnak, mivel már kialakult beépítési és közlekedési móddal állunk szemben. A forgalmi adatokból és beépítési körülményekből számított zajkibocsátási értékek a vizsgált terület zajhelyzetének minősítésére szolgálnak. A vizsgálati értékek alapján – figyelemmel a fentiekben leírtakra – megállapítható, hogy a főutak melletti területeket a megadott irányértéknél nappali időszakban 1-3 dB-el, éjszakai időszakban 5-7 dB-el, illetve 3-4 dB-el nagyobb terhelés éri.

Az autóbusz pályaudvar a település központjában található. A forgalomból eredő zajkibocsátás mértéke a közeli Mátyás király utcai lakóépületeknél észrevehető többletterhelést jelent.

A település lakóterületén áthalad a Pécs-Budapest villamosított, egypályás vasúti fővonal. A vasúti pálya vasbeton aljas, hézag nélküli, hegesztett sínkötésű. A zajtól védendő lakóterület nyugati irányban mintegy 600 m hosszban található a vasúti pálya mentén. A Felszabadulás utca lakóházainak mindegyike a vasút tengelyétől számított 50 m-en belül található. A **vasúti közlekedésből** eredő zajkibocsátás mértéke az MSz-07-2904-1990. számú Közlekedési Ágazati Szabvány alapján jól meghatározható. A forgalmi adatokat a MÁV Rt. Pécsi Állomásfőnöksége szolgáltatta.

Mértékadó vonatforgalom nappal, 06⁰⁰-22⁰⁰-óra között

Vonat típus	Vonatfajta	Darabszám db	Sebesség Km/ó	Hossz m	L _{Aeqi 25} dB
Személy	Nemzetközi gyors	2	120	98	44,7
	Belföldi expressz	16	120	98	53,7
	Belföldi gyors	10	100	98	50,1
	Távolsági személy	9	100	98	49,6
	Helyi személy	-	-	-	-
	Szerelvényvonat	-	-	-	-
	Postavonat	-	-	-	-
A személyforgalom egyenértékű A-hangnyomásszintje					56,6

Teher	Gyorsteher	4	90	375	54,5
	Irányvonat	-	-	-	-
	Közvetlen teher	12	75	375	51,4
	Tolatós teher	2	60	375	44,8
	Forda teher	8	75	375	52,8
A teherforgalom egyenértékű A-hangnyomásszintje					58,1
Eredő egyenértékű A-hangnyomásszint, nappal					60,4

Mértékadó vonatforgalom *éjjel*, 22⁰⁰-06⁰⁰óra között

Vonat típus	Vonatfajta	Darabszám db	Sebesség Km/ó	Hossz m	L _{Aeqi25} dB
Személy	Nemzetközi gyors	-	-	-	-
	Belföldi expressz	-	-	-	-
	Belföldi gyors	-	-	-	-
	Távolsági személy	4	80	98	47,2
	Helyi személy	-	-	-	-
	Szerelvényvonat	-	-	-	-
	Postavonat	-	-	-	-
A személyforgalom egyenértékű A-hangnyomásszintje					47,2
Teher	Gyorsteher	-	-	-	-
	Irányvonat	-	-	-	-
	Közvetlen teher	5	75	375	50,7
	Tolatós teher	-	-	-	-
	Forda teher	-	-	-	-
A teherforgalom egyenértékű A-hangnyomásszintje					50,7
Eredő egyenértékű A-hangnyomásszint, éjjel					52,3

Pályaszerkezet: hegesztett sínkötésű pálya

Vizsgálati értékek:

$$L_{Aeq(25\text{ m})\text{ nappal}} = 61\text{ dB,}$$

$$L_{Aeq(25\text{ m})\text{ éjjel}} = 52\text{ dB}$$

A vasúti zaj esetében ugyanazok a megállapítások érvényesek, mint a közúti zaj esetén leírtak. A KöM-EüM együttes rendelet 3. sz. mellékletében, vasúti fővonal melletti lakóterületeken megengedett zajterhelési határértékek nappal 65 dB. Éjjel 55 dB, melyek jelen vizsgálat esetében irányértékként kezelendők. Amennyiben a modellel kapott értéket az irányértékekkel összehasonlítjuk, megállapítható, hogy a jelenlegi forgalmi adatok alapján a zajterhelés mértéke az irányértékek alatti, vagy ahhoz közeli érték. Tudni kell azonban, hogy ez a megállapítás a nappali 16 órás, illetve az éjszakai 8 órás időtartamra vonatkozik.

A vasúti forgalom zavaró hatása abból ered, hogy egy-egy szerelvény elhaladásakor, bár rövid ideig, de 80-90 dB-es zajszintek is jelentkezhetnek, melyek a vasutak melletti lakóterületen élő emberek nyugalma nagymértékben zavarják, és szinte lehetetlenné teszik az éjszakai pihenést. Ennek fokozatos csökkentésére mielőbbi intézkedés szükséges, melynek egyik eszköze a területrendezés, területfejlesztés.

A vasút melletti teherpályaudvari rakodóterületen végzett kocsirendezés és egyéb pályaudvari műveletek, mozgatások, okozta zajterhelés, mely a zajvédelmi szabályzat szerint üzemi zajként kezelendő, esetenként jelent nagyobb mértékű zajterhelést. A nappali 16 órában jelentkező zajterhelés – mivel éjszakai időszakban csak kivételesen van rakodás – nem választható el mérés technikailag a közúti forgalom okozta zajterheléstől.

A vasúti zaj terhelő hatásának csökkentésére szükséges intézkedések végrehajtásáról részben a területrendezés, területfejlesztés során kell gondoskodni, illetve a végrehajtást szabályozni.

A fejlesztés, területrendezés során feladat továbbá olyan közúthálózat és területhasználatok kialakítása, mely megfelelő kapcsolatot biztosít a település számára a térség megközelítésére és a település forgalmának biztonságos, folyamatos lebonyolítását teszi lehetővé, valamint javítja a település zajhelyzetét.

Az **ipari jellegű** zajforrások terhelő hatása kisebb területet érint, hatása azonban koncentráltabban jelentkezik.

Simontornya város területén nagyobb kiterjedésű ipari terület található a településközpontoz közelében Gyár utca keleti oldalán. A területen több kisebb-nagyobb ipari-kereskedelmi tevékenységet folytató cég üzemel. Így a Technovill Kft, a Sertés Bőrgyár Ipari-kereskedelmi Kft, Dunabőr Kft, Máyer és Máyer Kft, HO-GA Acél- és Fémszerkezetgyártó Kft, AMMA Kft, LEBERINVEST Kft, Simonflex Légtechnikai Üzem, Szeszfőzde. A vállalkozások egy része raktározási tevékenységet végez, mely által a Gyár utcában nagy mértékű a teherforgalom. Maguk a tevékenységek azonban jellegüknél és intenzitásuknál fogva nem jelentenek terhelést a közeli lakóterületre.

További ipari területek találhatók a 61-es számú főúton déli oldalán, a település északi részén a lakóterületektől nagy távolságra. A tevékenységekből eredő zajkibocsátás a nagy távolságokból adódóan nem jelent zavaró hatást a lakókörnyezetre.

Kiseb kiterjedésű iparterület található a 64-es számú úttól északra. A János majorban állattartó telep található, és mellette Ménes birtok helyezkedik el.

A 61-es számú főúton településre bevezető szakasza mentén, attól délkeletre húsüzem, attól távolabb állattartó telep található. Az ipari terület területe elegendő távolságra van a lakóterülettől ahhoz, hogy az üzemi létesítmények zajkibocsátása ne haladja meg a zajterhelési követelményeket.

A település keleti részén a Beszédes Ferenc utca keleti oldalán nagyobb kiterjedésű ipari terület található, ahol a következő vállalkozások működnek: Simovill Ipari szövetkezet, Simontrade Kft, SKIN Andia Kft. A telephelyeken végzett tevékenységből eredő zajkibocsátás a lakóterülettől való nagy távolság következtében már nem jelent terhelést a védett területen.

Kiseb üzemi létesítmények lakóterületen, lakóépületek közé ékelődve működnek, illetve olyan kis üzemek, amelyeket a lakóépületek fokozatosan körbevettek, pl. szikvízüzem, édesipari termékgyártó üzem, pékség, varroda, TÜZÉP.

Az üzemi létesítmények egy része a telepengedélyezési eljárás során igazolta a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését, másik része a lakóterülettől való nagyobb távolság, illetve az üzemelési körülményből adódóan nem jelent káros mértékű zajterhelést a közvetlen környezetére.

A település teljes területén megengedett az 1-2 fős vállalkozások végzése, melyek esetenként jelentenek káros mértékű zajterhelést a környezetükre. Ilyen tevékenységek: autószerelő, asztalos, árufuvarozó, kőműves, géplakatos, műkőkészítő, kőfaragó, gumijavító, bútorasztalos, esztergályos, szűcs, pék stb.

Az **egyéb jellegű** zajforrások a kereskedelmi, vendéglátó, szórakoztató létesítmények, melyek szintén esetenként jelenthetnek zavaró hatást a közvetlen környezetükre.

Összefoglalóan megállapítható, hogy Simontornya településen elsősorban a közlekedés terheli a lakóterületet, de az üzemi létesítmények is jelenthetnek esetenként a megengedettnél nagyobb mértékű zajterhelést.

Fontos feladat tehát a csendes és nyugodt környezet biztosítása érdekében a területrendezés, területfejlesztés eszközeinek megfelelő alkalmazása, a helyi szabályok megalkotása és érvényesítése, melyekkel csökkenthetők a káros mértékű terhelések, és egyidejűleg az új terhelések kialakulása megakadályozható.

Környezeti zajvédelmi követelmények

A környezeti zaj- és rezgésvédelem területén érvényes rendeletek, előírások megtartásával biztosítható a környezetvédelmi szempontból is megfelelő települési környezet kialakítása. A területrendezés, településfejlesztés során kell érvényesíteni azokat az előírásokat, melyekkel a káros hatások kialakulása megelőzhető, a meglévő hatások csökkenthetők, illetve bizonyos területeken a kedvező állapot megtartható.

A környezeti zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a többször módosított 12/1983. (V.12.) Mt. rendelet tartalmazza, mely többek között előírja, hogy a területrendezés során a környezeti zajt, illetve rezgést kibocsátó, illetve a zajtól, rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell tervezni, egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a jogszabályban előírt követelmények teljesüljenek. Előírja továbbá a meglévő létesítményekre vonatkozóan, hogy a határértéken felüli kibocsátást, terhelést fokozatosan meg kell szüntetni.

A rendelet meghatározza a létesítéssel kapcsolatos követelményeket is. E szerint zajt kibocsátó berendezés, telephely, tevékenység úgy létesíthető, illetve üzemeltethető, hogy környezeti zajkibocsátása nem haladhatja meg a jogszabályban előírt zajterhelési határértékeket. [Jelenleg a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendeletben foglaltak.]

Meglévő közlekedési útvonalak melletti, új tervezésű, vagy megváltozott övezeti besorolású területeken, megfelelő beépítési távolság meghatározásával és betartásával, illetve műszaki intézkedésekkel kell biztosítani az előírt zajterhelési határértékek teljesülését.

Korszerűsítés, útkapacitás bővítés esetében, ha a változást megelőző állapotban már határérték túllépés állt fenn, akkor legalább a változást megelőző zajterhelés a követelmény. Új út létesítésének, a forgalmi viszonyok lényeges és tartós megváltozását eredményező felújítása, korszerűsítés tervezésekor a zajterhelési határértékeket érvényesíteni kell. Ennek érdekében a hosszú távra tervezett forgalom figyelembevételével zajcsökkentő létesítmények, berendezések alkalmazását kell szükség esetén előírni és biztosítani. [Jelenleg a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendelet 3. sz. melléklete határozza meg.]

A település területére, az OTÉK szerint meghatározott terület-felhasználási egységekre, illetve a beépítésre szánt területek esetén építési övezetekre, beépítésre nem szánt területek esetén övezetekre vonatkozóan, a zajterhelési határértékeket tartalmazó KöM-EüM együttes rendelet figyelembevételével a következő határértékek érvényesítendők.

Üzemi-, szolgáltató létesítmények esetében

- lakó- és intézményterület tömör, illetve laza beépítéssel

OTÉK szerint: L_k (kisvárosias lakóterület)

L_{ke} (kertvárosias lakóterület)

$L_{TH \text{ nappal}} = 50 \text{ dB}$ $L_{TH \text{ éjjel}} = 40 \text{ dB}$

V_t (településközpont vegyes terület)

K_i (intézményi terület)

$L_{TH \text{ nappal}} = 55 \text{ dB}$ $L_{TH \text{ éjjel}} = 45 \text{ dB}$

- gazdasági-kereskedelmi terület

OTÉK szerint: G_{ksz} (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület)

G_{ip} (ipari-gazdasági terület)

$L_{TH \text{ nappal}} = 60 \text{ dB}$ $L_{TH \text{ éjjel}} = 50 \text{ dB}$

Védett létesítmény, épület (lakó- és intézményépület) nélküli ipari- gazdasági területekre a hivatkozott KöM-EüM együttes rendelet nem állapít meg zajterhelési határértékeket.

Közlekedési létesítmények melletti területeken megengedett zajterhelési határértékek

- Főutak, vasúti fővonalak mentén tömör, illetve laza beépítésű lakó- és intézményterületen

$$L_{TH \text{ nappal}} = 65 \text{ dB} \qquad L_{TH \text{ éjjel}} = 55 \text{ dB}$$

- Gyűjtő-összekötő út, laza beépítésű lakó- és intézményterületen

$$L_{TH \text{ nappal}} = 60 \text{ dB} \qquad L_{TH \text{ éjjel}} = 50 \text{ dB}$$

- Lakóutak mentén, laza beépítésű lakó- és intézményterületen

$$L_{TH \text{ nappal}} = 55 \text{ dB} \qquad L_{TH \text{ éjjel}} = 45 \text{ dB}$$

Újonnan létesülő lakó- és közösségi épületekben a külső környezetből származó rezgések megengedett egyenértékű, súlyozott rezgésgyorsulás értékeit a KöM-EüM együttes rendelet 5. sz. melléklete tartalmazza.

A területrendezés és –fejlesztés során az OTÉK előírásainak megfelelő övezetek kialakítására kerül sor, rendezettebb, szabályozottabb formában. A településszerkezet kialakítása, illetve a különböző övezeti egységek egymáshoz rendelése során a környezetvédelmi szempontok érvényesítése kiemelt szempontként szerepel.

3.2.5. Épített környezet védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés

A történelmi emlékekben gazdag belváros viszonylag magas idegenforgalmi látogatottságú. A belső terület városias képe körvonalazódik, azonban környéke és a külterület még nagyon sok tennivalót kíván.

A lakóházak a történelmi városrészben folyamatosan kerülnek felújításra, átalakításra. A vasút északi oldala a háború után került beépítésre. E viszonylag új lakóépületekben a környék pusztai és aprófalvas őslakossága él. (Ezeket a családokat a hajdan jól működő bőrgyár és tsz vonzotta Simontornyára.) Itt az utcák viszonylag szélesek, a telkek gazdálkodásra alkalmasak. Az utcákban a kiépített út keskeny, a járda és az úttest között 5 m szabad terület van, melynek nagy része gondozatlan. A porták előtti szabad területek ápoltsága a tulajdonosok igény szintjét tükrözi, de nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy ma már az itt lakók zöme időskorú vagy munkanélküli.

A településen az utcák, utak csaknem 100%-ban kiépítettek, azonban azok minősége kívánnivalót hagy maga után. A gyalogos forgalom részére a járdák 1/3 részben hiányoznak, a mellékutcákban gyakori, hogy csak az egyik oldalon van kiépített járda.

Kevés olyan kisváros van Tolna megyében, mely annyi műemlék épülettel dicsekedhet, mint Simontornya:

- Vár
- Vár környezete (a szabályozási terv szerint)
- Római katolikus, volt ferences templom
- Volt ferences rendház
- Szentháromság-szobor

Simontornya Város Önkormányzata 13 épületet és köztárgyat helyezett védelem alá, például:

- Köztéri kereszt szobor (Felszabadulás u. 1.)
- Börgyári „Piros” Villa (Malom u. 33.)
- Református templom (Kálvin u.)
- A volt szárazmalom épülete (Sió balpart 5.)
- Polgármesteri Hivatal épülete (Szent István király u. 1.)
- Volt vármegyeháza – 1724-1786 (Beszédes F. u. 5.)
- Volt Styrum-Linburg kastély – barokk, XVII. sz. (Beszédes F. u. 2.)
- Nádfedeles lakóház tájház céljára (Könyök u. 20.)

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 66.§ (2) bekezdése, illetve az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet szerinti hatástanulmány elkészült a rendezési terv megalapozására.

Összefoglalva megállapítható, hogy a településen helyi védelemre érdemes lakóházak és több ismert régészeti lelőhely, régészeti érdekű terület található.

Épített környezet védelmével kapcsolatos követelmények

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló, többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény, valamint a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és a végrehajtásukra kiadott jogszabályok tartalmazzák, illetve biztosítják az épített környezet védelmét.

Külön ki kell emelni az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet és az örökségvédelemmel kapcsolatos hatástanulmányról szóló 4/2003. (II.20.) NKÖM rendeletek előírásait.

3.2.6. Táj- és természetvédelem

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés

Simontornya település (régii mezőváros) a Dunántúli Dombvidék azon pontján fekszik, ahol az ún. hegyhátas dombok észak felé vonuló nyúlványa végződik és találkozik a Fejér megyei fennsíkkal, melytől a Sió-Kapos völgye választja el. Itt a dombok lejtőin fekvő kitűnő szőlőhegyek festői keretet adnak a városnak és ódon várának.

Simontornya legmagasabb pontja a tengerszint felett 220 mBf, a Sió meder fenékpontja 98 m.

Az elmúlt századok sokat változtattak a táj képén. Míg az 500-600 évvel ezelőtti terület csupa mocsár volt, a víz lassan folydogált a kanyargós medrekben és csak egyes kiemelkedő szigetek, lápok képeztek szárazföldet a nádtengerben. A vízi vadak sokasága népesítette be ezt a helyet, még 200 évvel ezelőtt is vadon tenyészett itt a hattyú.

Ma enyhén hullámos felszínű, intenzív mezőgazdasági művelés alatt álló síkságok kísérik a Siót, a mocsarak helyén halastavak létesültek, kisebb foltokban erdő látható.

Simontornya az ún. Sió-völgyi kistájon fekszik, holott nincs határozott völgy formája, vizenyős kis süllyedékekből tevődik össze. A Sió-völgy árkat a Balaton süllyedékét kialakító szerkezeti mozgások hozták létre, csak a Balaton megcsapolását követően vált erózióképes aktív vízfolyássá. A völgyet ún. holocén ártéri öntéstalajok borítják, melyekre gyakran a löszös peremek anyaga erózióval halmozódott át. 3-4 m vastagságban holocén tőzegrétegek található az egykori rossz lefolyású területeken (szakirodalmi adatok szerint az alaptéteg kékes-szürke színű agyag, pannon kori, felette durva szemcsés anyagok – kavics, homok pleisztocén kor-, majd a fedőréteg a folyóüledék, mely csaknem minden talajféleséget

képvisel, agyagtól a kavicsig.) A terület talaja szalagszerűen a vízfolyás mellett a homokos talajok kivételével öntéstalaj. A humuszréteg vastagsága közepes.

A terület mérsékelt meleg és száraz éghajlatú, az évi napsütés összege 200 óra. Az uralkodó szélirány északi, észak-nyugati 2,5-3,0 m/s átlagos szélességgel.

A terület legfontosabb vízfolyása a Sió, vízgyűjtő területe mérsékelt száraz, vízhiányos. A Sió vízjárását a balatoni vízszabályozás határozza meg.

Simontornya a nyugat-mezőföldi Sió-völgy fővárosa. Enyhén hullámos felszínű, intenzív mezőgazdasági hasznosítás alatt álló síkságok kísérik a Siót, illetve veszik körül az ipari várost. A külterületen nagy összefüggő erdőterület nem jellemző. Eredendően a területet lösztölgyes erdők borították. Az eredeti növényzetet már évszázadokkal ezelőtt kiirtották, helyükön jó minőségű szántóföldek húzódnak, mivel a lösz a legjobb termőtalaj.

Lösztölgyesek ma már egyáltalán nincsenek, erdőtelepítéskor elsősorban könnyen nevelhető akácot és fekete fenyőt telepítettek, a nedvesebb részeken pedig a nyaras faállományokat részesítették előnyben. Ennek eredményeképpen sok kisebb foltban található erdő a település külterületén.

Lokálisan ún. azonális vegetációtípusok - pl. patakok, folyók fűzligetei, mélyedések mocsári növényzete – is megjelentek és maradtak fenn, melyek gazdálkodásra nem alkalmas területek.

A táj- és természetvédelemmel szemben támasztott követelmények

A táj- és természetvédelmi követelményeket az európai közösségi követelmények szerint hatályban lévő jogszabályok tartalmazzák.

A legjelentősebb a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A tájvédelemmel kapcsolatos eljárások rendjét a módosított 166/1999. (XI.19.) Kormányrendelet tartalmazza. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet részletesen előírja a területek kijelölésének és létesítésének szabályait.

A természetvédelmi kezelési tervek a 30/2001. (XII.28.) KöM rendelet előírásai vonatkoznak.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekre (NATURA-2000) a 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet előírásai alkalmazandók.

4. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK ALKALMAZÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK

A települési környezet minőségét a környezeti elemek védelme és a jelentős hatások elleni védelem koordinált érdekei együttesen határozzák meg. A szerkezeti és szabályozási terv kidolgozása során a kedvező környezeti állapot megőrzését és javítását tűztük ki célul, így ennek a szempontnak való megfelelés értékelése a feladata a fejezetnek a területfejlesztés, területrendezés várható hatásainak elemzésével.

4.1. A településrendezési terv összevetése az országosan és helyi szinten elvárható környezet- és természetvédelmi célokkal, követelményekkel

A rendezési tervek készítése során figyelembe vett, a 3.1. pontban részletezett tervekkel és programokkal való összhang megteremtése volt a célja mind az önkormányzatnak, mind a tervezőknek.

Minden tekintetben sikerült megteremteni a települési rendezési tervek összhangját a magasabb szintű tervekkel.

A magasabb szintű jogszabályoknak és követelményeknek való megfelelés természetesnek tekinthető, így kizárólag az igen szűk körű eltérések alkalmazása szükségszerű (pl. műemléki környezetben közlekedési létesítmények meghagyása).

4.2. A környezetet érintő hatások előrejelzése

A környezeti alapállapot és a fejlesztési elképzelések, programok alapján a település-szerkezeti és szabályozási terv kialakításával várható környezeti hatások a követelményeknek megfelelően a környezeti elemek rendszerei szerint, és a jelentős környezeti hatások figyelembe vételével értékelhető.

4.2.1. A talaj és a vizek védelme

A helyi építési szabályzat rögzíti a közművesítés mértékét.

A közterületek szabályozásával lehetőség nyílik a fejlesztési területeken a szennyvízcsatorna-hálózat megvalósítására, illetve a realizálódásig a közműpótlók kivitelezésére és a csapadékvizek közterületen való elvezetésére a befogadóiig.

A szabályozási terv alkalmazásával biztosított a parti sávok és vízjárta területek védelme, mely különösen a Sió csatorna vonatkozásában kiemelt szempont.

4.2.2. A levegőminőség védelme

A településszerkezeti és szabályozási terv, valamint a helyi építési szabályzat alapján adottak az új, valamint a meglévő létesítmények fejlesztése során a légszennyezőanyag-terheléssel járó tevékenységek engedélyezési keretei.

Külön figyelmet érdemel a levegővédelmi övezettel kapcsolatos szabályok alkalmazása (pl. üzemanagyöltő állomások felújítása, új(-ak) létesítése).

A kedvező levegőminőségi helyzet megőrzését, illetve javítását szolgálja a település eddig még szilárd burkolattal ellátatlan utcáinak pormentesítése, és csapadékos időjárásban a sárfelhordás megakadályozása.

A követelmények maradéktalan érvényesítése, az elérhető legjobb technika alkalmazása biztosíthatja a környezetminőség megóvását, javítását.

4.2.3. Hulladékgyűjtés

A hulladékgyűjtés területén van a legtöbb fejlesztési igény a településen.

A helyi építési szabályzat és a szabályozási terv lehetőséget biztosít a szerveződő hulladékgyűjtési rendszer települést érintő elemeinek (hulladékgyűjtő sziget, hulladékudvar) kialakítására. A szerkezeti és szabályozási terv rögzíti a bezárt homokbánya és szilárd hulladéklerakó területére vonatkozó rekultivációs szándékot.

4.2.4. Zaj elleni védelem

A tervezési terület állapotát, minőségét, a meglévő és tervezett funkciók működését döntően befolyásoló hatótényező a környezeti zaj, ezért a területrendezés és –fejlesztés során kiemelt feladat a jelenlegi helyzet javítása, ezzel egyidejűleg új terhelések kialakulásának megelőzése, illetve megakadályozása.

A megelőzés érdekében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó és a zajtól, rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a zaj és rezgés ne haladja meg a megengedett zaj, illetőleg rezgésterhelési határértékeket.

Az elfogadható és a követelményeknek is megfelelő „zajhelyzet” elérése érdekében fontos továbbá azoknak a feladatoknak és eszközöknek a meghatározása, melyekkel

megakadályozható a környezet minőségének további romlása, valamint fokozatos javulás érhető el.

Célszerű a zajhelyzet javítása érdekében olyan követelmények, feladatok, feltételek meghatározása, melyek figyelembe veszik a helyi viszonyokat, és megvan a reális lehetősége teljesítésüknek, illetve végrehajtásuknak.

Simontornya város belterületén átvezet a MÁV Budapest-Pécs villamosított vasúti fővonala. A jelenlegi ismeretek szerint a fejlesztésére a MÁV részéről nincs igény.

A közúti fejlesztés első ütemként tervezett legfontosabb eleme a várost északi, illetve keleti irányban elkerülő 61-es számú főút elkerülő szakasza. A tervezett nyomvonal nagymértékben tehermentesíti a várost az átmenő forgalomtól, jelentős javulást eredményezve a forgalom által jelenleg érintett lakóterületeken.

A közúthálózat fejlesztésének további eleme a várost keleti irányban elkerülő 6317-es számú út elkerülő szakasza, mely egyrészt az iparterület teherforgalmát viszi rá a 61-es számú főútra, másrészt a várost elkerülve kapcsolatot jelent Sárszentlőrinc irányába.

Nagytávon tervezett a várost délről elkerülő út nyomvonalának megvalósítása, mely által a megvalósult körgyűrű teljes mértékben tehermentesítené a várost az átmenő forgalomtól, és ezáltal a forgalom keltette zaj terhelő hatásától is

A nyomvonal kiépítésével jelentősen csökken a forgalom által jelenleg érintett területek zajterheltsége.

Fontos azonban, hogy a 61-es számú út elkerülő északi szakaszának nyomvonala melletti területek építési övezete, valamint a beépítési távolságok kijelölésénél biztosítani kell azt, hogy a védendő területeket az út forgalmából eredően a megengedettnél nagyobb terhelés ne érje.

További feltáró utak, illetve lakóutak tervezettek az újonnan kijelölt ipari-gazdasági, valamint a kereskedelmi-szolgáltató funkciójú területek feltárására, valamint az új lakóterületek feltárására.

A meglévő főforgalmi és forgalmi utak mentén lehetőség szerint elő kell segíteni a lakóépületek funkcióváltását, a zajra kevésbé érzékeny intézmények, kisipari-, és szolgáltató tevékenységek telepítését.

A meglévő és a foghíj beépítésekre tervezett új épületeknél is figyelemmel kell lenni a zajvédelmi szempontok érvényesítésére az épületek védendő homlokzatának megfelelő tájolásával (pihenést szolgáló helyiségek elhelyezése az épületek azon részén, melyek a zajforrástól legtávolabb vannak).

A város zajhelyzetének további javítása érdekében a meglévő épületek, illetve melléképületek részleges vagy teljes rendeltetésmód változását úgy kell kialakítani és engedélyezni, hogy a szomszédos ingatlanok építési övezeti funkciójának megfelelő zajvédelmi követelmények, megengedett határértékek teljesülése biztosított legyen. Olyan rendeltetésmód változás nem engedélyezhető, amely alkalmas a szomszédos lakók nyugalmanak zavarására.

Új lakóövezet (L_{ke}) kialakítása tervezett a város déli részén a Könyök utca folytatásában, valamint a település nyugati részén az Igari úttól délre, a meglévő lakóterület folytatásában.

Ezen lakóövezeti funkciók kialakítása zajvédelmi szempontból megfelelő.

Lakóterületeken, vagy azok közvetlen közelében lévő üzemi létesítmények, berendezések működése, amennyiben az előírt határérték felett terhelik a védendő területeket, csak akkor megengedett, ha a szükséges fejlesztések, zajcsökkentési intézkedések végrehajtását a meghatározott időre vállalja az üzemeltető.

A megengedettnél nagyobb mértékben terhelő üzemek bővítése csak abban az esetben lehetséges, ha a fejlesztés, korszerűsítés kifejezetten a környezetszennyező hatás csökkentését szolgálja.

A lakóterületen üzemelő, a környezetvédelmi követelményeket kielégítő, zavaró hatást nem keltő üzemek működése folyamatos hatósági ellenőrzés mellett megengedett.

Kereskedelmi-vendéglátó, és szolgáltató létesítmények elhelyezésénél, működésének engedélyezésénél figyelemmel kell lenni mind a tevékenység, mind a tevékenységhez kapcsolódó járulékos hatások (éjszakai szállítás, rakodás, zeneszolgáltatás, vendégek lármája autók túráztatása stb.) lakosságot zavaró hatására. Ezek megelőzése érdekében helyi zajvédelmi rendeletben kell megállapítani a követelményeket, az ellenőrzés módját, a szükséges korlátozásokat.

A különböző közterület használatok – az időszakos és alkalmi rendezvények – engedélyezésekor figyelembe kell venni a szomszédos területek építési övezeti beépítettségét, és biztosítani kell a nyugalom zavarásának kizárását. Ennek módját ugyancsak a helyi rendeletben kell rögzíteni.

Meglévő üzletek, kereskedelmi és vendéglátó egységek lakosság nyugalomát zavaró tevékenységét, működését ugyancsak a helyi rendeletben kell korlátozni.

Ipari-gazdasági, valamint kereskedelmi-szolgáltató övezeti funkciót kapnak a település területén található meglévő iparterületek.

Új területek tervezettek a város északi részén a 61-es számú főút déli oldalán a meglévő iparterület folytatásában.

A lakófunkciójú területek mellett működő ipari-, gazdasági területeken csak olyan ipari-ipari jellegű létesítmények helyezhetők el, melyek együttes hatása nem lépi túl a megengedett határértékeket, és a lakóterület funkciójára nincs zavaró hatással.

Olyan újonnan kijelölt ipari-, gazdasági területeken, melyek lakófunkciójú területekkel határosak, olyan gazdasági létesítmények engedélyezhetők, melyek együttes hatása megfelel az előírt zajvédelmi követelményeknek, nem lépik túl a megengedett határértéket, és a lakókörnyezetre nincsenek zavaró hatással. A lakóterület nyugalomát nem zavarhatják a kapcsolódó szállítási tevékenységek sem.

A település lakóingatlanain megengedett kisvállalkozások esetében az engedélyezés során az előírt zajterhelési határértékek teljesülésének igazolását követelménynek kell tekinteni annak érdekében, hogy a közvetlen környezetükben lévő lakóterületek kedvező zajhelyzete megmaradjon, illetve a zajterhelés növekedése megakadályozható legyen.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a település új településszerkezeti és szabályozási terve segíti a település zajhelyzetének javulását, és hosszútávon biztosítja a környezet kedvező állapotának elérését és megtartását.

4.2.5. Épített környezet védelme

A településszerkezeti és szabályozási terv, valamint a helyi építési szabályzat a céljának megfelelően valamennyi elemében az épített környezet védelmét szolgálja és következetes alkalmazásával javítható a települési környezet minősége.

4.2.6. Táj- és természetvédelem

A településszerkezeti és szabályozási terv, valamint a helyi építési szabályzat a céljának megfelelően biztosítani kívánja a természeti értékek védelmét.

5. JAVASLAT A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEKRE, MONITORIZÁLÁSRA

A szerkezeti és szabályozási terv, valamint a helyi építési szabályzat a területfelhasználási kérdéseket és az építési tevékenység feltételrendszerét tisztázza.

A településrendezési tervekhez kapcsolódó, azokkal összhangban, lehetőleg az elfogadásával egyidőben szükségszerű olyan önkormányzati intézkedések fogantatása, melyek kezelik a településen meglévő, esetleg bekövetkező környezeti konfliktusokat és szabályozzák a lakosság együttélési szabályait, valamint a kötelezően igénybeveendő közszolgáltatásokat.

Simontornya településen a következő kapcsolódó intézkedésekre teszünk javaslatot:

- A település sérült területei rekultivációs terveinek elkészítése, illetve felülvizsgálata a jelenlegi követelmények szerint.
- A csapadékvíz-elvezető rendszerek hidraulikai felülvizsgálata, átteresek kiváltása, összehangolása, az 5%-ot meghaladó lejtésű árokszakaszok burkolása szükséges, melyhez átfogó vízrendezési és vízkárelhárítási terv készítését javasoljuk. A tervezés és a helyi szabályozás során külön figyelmet kell fordítani a csapadékvizek közterületre való kivezetésével kapcsolatos elvárásokra.
- A szennyzések elkerülése és a környezeti kockázat csökkentése érdekében a rendezési terv elfogadásával egyidőben szükségszerű a település teljes közigazgatási területére az állattartási gyakorlat felmérése és helyi szabályainak a hatályos jogszabályoknak és a rendezési tervnek megfelelő kialakítása. Az állattartási rendeletben kell megállapítani az egyes építmények közötti legkisebb távolságokat és a jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait.
- A levegőminőség megőrzése, az irritáló bűz és szaghatás elkerülése érdekében javasolt a tűzgyújtásra vonatkozó helyi rendelet megalkotása is.
- A település környezetvédelmi programjának a hatályos jogszabályok szerint történő felülvizsgálata.
- A települési hulladékgazdálkodási tervek korszerűsítése a kistérségi lehetőségek szerint.
- A korszerűsített hulladékgazdálkodási tervek szerint a hulladékgazdálkodást érintő helyi rendeletek megalkotása (köztisztasági, közszolgáltatási, stb.).
- Szintén javasolt az épített és természeti környezetre vonatkozó helyi rendeletek megalkotása.
- Az elfogadható és a követelményeknek is megfelelő „zajhelyzet” elérése érdekében fontos továbbá azoknak a feladatoknak és eszközöknek a meghatározása, melyekkel megakadályozható a környezet minőségének további romlása, valamint fokozatos javulás érhető el.
- Célszerű a zajhelyzet javítása érdekében olyan követelmények, feladatok, feltételek meghatározása, melyek figyelembe veszik a helyi viszonyokat, és megvan a reális lehetősége teljesítésüknek, illetve végrehajtásuknak.
- A település lakóingatlanain megengedett kisvállalkozások esetében az engedélyezés során az előírt zajterhelési határértékek teljesülésének igazolását követelménynek kell tekinteni, annak érdekében, hogy a közvetlen környezetükben lévő lakóterületek kedvező zajhelyzete megmaradjon, illetve a zajterhelés növekedése megakadályozható legyen.

6. ÖSSZEFOGLALÁS

Simontornya településszerkezeti és szabályozási tervei, valamint a helyi építési szabályzat kialakításához elkészítettük a környezetalakítási és környezetvédelmi munkarészhez szükséges környezeti értékelést.

A környezeti hatások értékelését a meglévő, a települési környezet minőségét, állapotát befolyásoló környezethasználatok feltárásával, elemzésével kezdtük.

Célirányosan rögzítettük környezeti elemenként, szakterületenként a követelményeket, elvárásokat, melyek a környezethasználat minősítésén túl a szabályozási terv kialakítását és a helyi építési szabályzat kereteit határozták meg.

Összegeztük a területfejlesztés, területrendezés várható hatásait, a fejlesztési irányokat.

Külön javaslatot adtunk a településrendezési tervekhez kapcsolódó egyéb önkormányzati intézkedésekre, melyek a települési környezetminőség javítását eredményezhetik.

A helyi építési szabályzathoz az OTÉK-nak megfelelően a környezet és természet védelmére vonatkozóan javaslatot készítettünk, melyben rögzítettük az általános követelményeket, a környezetterhelési határértékeket és a speciális eljárási szabályokat.

Összefoglalóan megállapítható, hogy Simontornya település új településszerkezeti és szabályozási terve, valamint helyi építési szabályzata segíti a település kedvező környezeti helyzetének megtartását, további javítását, és hosszútávon biztosítja a fenntartható környezet védelmét.

IV. KÖZLEKEDÉSI JAVASLAT

1. ELŐZMÉNYEK

Közlekedési szempontból az alábbi tervelőzményeket vettük figyelembe:

- Országos területrendezési terv (2003. évi XXVI. Tv.)
- Összefoglaló tájékoztató Tolna megye országos közúthálózatáról (UKIG, 2000.)
- Tolna megye területrendezési terve (VÁTI, 2005.)

2. A VIZSGÁLATOK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

A tervezési terület Simontornya település közigazgatási területe. A település térségében gyorsforgalmi út nincs. A településen halad keresztül a 61 sz. Dunaföldvár – Kaposvár – Nagykanizsa II. rendű főút. Ez az út nyugati irányba Somogy és Zala megyék felé, keletre pedig Bács-Kiskun megye felé jelent jó kapcsolatot. A 61. sz. útból ágazik ki Simontornya belterületén a 64. sz. Simontornya – Enying II. rendű főút. Ez az út Tolna megye északi része felé és Bács-Kiskun megye Balaton felé irányuló forgalmát biztosítja. Az utak kategóriája külterületen K.IV.C. A 61. és 64. sz. utak csomópontjához csatlakozik a 6317. sz. Szekszárd – Simontornya összekötő út. Az út külterületi szakaszának kategóriája K.V.C. Mivel az út Simontornya előtti, ~7 km hosszú szakasza kiépítetlen, Simontornyáról a megyeszékhely Szekszárd elérése csak kerülővel, a 61. és 63. sz. utak igénybevitelével lehetséges. A település külterületét még egy országos közút érinti, a 64. sz. úthoz csatlakozó 6407. sz. Simontornya – Iregszemcse összekötő út. Az út külterületi szakaszainak kategóriája K.V.C.

Simontornya területén halad keresztül a nemzetközi törzshálózati vasúti fővonal (A.1) besorolású Budapest – Dombóvár vasútvonal. A vasútvonal villamosított, 120 km/h közlekedésre alkalmas. A Simontornyai vasútállomás a 61. sz. út átkelési szakasza mellett található.

Összességében Simontornya település regionális közlekedési kapcsolatai a gyorsforgalmi és I. rendű főutak hiánya mellett is jónak mondhatók.

Simontornya és a szomszédos települések közötti kapcsolatai az országos közutakon megoldottak. A 64. sz. úton Igar és Mezőszilas, a 6407. sz. úton Vámpusztza, Vámiszőlőhegy és Ozora, a 61. sz. úton Tolnanémedi, Cece, Sáregres (a 6307. sz. úttal együtt) és Kisszékely (a 63117. sz. úttal együtt) elérhető. Pálfa országos közúton csak kerülővel, a 61. és 63. sz. utak igénybevételével közelíthető meg, de a települések között kiépített önkormányzati kezelésű út található.

Simontornya belső úthálózatának gerincét az országos közutak átkelési és bevezető szakaszai adják. A 61. sz. út átkelési szakasza, az Ady Endre utca a vasúttal párhuzamosan halad. Az út kategória belterületi II. rendű főút (B.IV.b.C.). Az Ady E. utcában a burkolat szélessége 8,0 m, a burkolat mindkét oldalán felfestéssel egyirányú kerékpársávot alakítottak ki. A 64. sz. úti csomópont előtti szakaszon nincs járda (a csomópont után is csak az egyik oldalon), itt a gyalogos forgalom az út melletti szervízút és parkoló területeken lehetséges. Az átkelési szakasz nagy részén a csapadékvíz elvezetés zárt rendszerben történik. A közlekedési terület szélessége 14-20 m. A 64. sz. út bevezető szakasza az Igar úton. Az út kategória szintén belterületi II. rendű főút (B.IV.b.C.). Az Igar úton a burkolat szélessége 7,5-8,0 m. A 61. sz. úti csomópont előtti szakaszon mindkét oldalon járda, egyik oldalon vízelvezető árok, míg a kifelé vezető szakaszon az egyik oldalon járda és mindkét oldalon vízelvezető árok található. A közlekedési terület szélessége 18-24 m. A 6317. sz. összekötő út településen belüli szakaszai a Gyár utca, Szt. István utca és a Petőfi S. utca. Az útszakaszok kategóriája belterületi mellékút, gyűjtőút (B.V.c.C.). A Gyár utcában a burkolat szélessége 5,5-6,0 m, általában egyik oldalon vízelvezető árok és mindkét oldalon járda van. A közlekedési terület szélessége 16-18 m. A Szt. István utcában a burkolat szélessége 5,5-6,0 m, mindkét oldalon keskeny járda épült ki. A vízelvezetés zárt rendszerben történik. A közlekedési terület szélessége 8-10 m. A Petőfi S. utcában a burkolat szélessége 6,0 m, általában egyik oldalon vízelvezető árok és mindkét oldalon járda húzódik. A közlekedési terület szélessége 16-24 m. A település gyűjtőút hálózatához tartozik még az önkormányzati kezelésű utak közül a Malom utca, Beszédes F. utca és a József Attila utca. Ezeknek az utcáknak az útkategóriája szintén belterületi mellékút, gyűjtőút (B.V.c.C.). A Malom utca a Siótól délre lévő településrész gyűjtőútja, a 61. sz. út és a Gyár utca között teremt kapcsolatot. Az utcában a burkolat szélessége 6,0 m széles, mindkét oldalon járda és vízelvezető árok található. A közlekedési terület szélessége 12-18 m. A Beszédes F. utca a város keleti részének gyűjtőútja, a városközpontból vezet az iparterületre. Az utcában a burkolat szélessége 6,0 m széles. Járdá csak az egyik oldalon van. Vízelvezető árok az utcában nincs. A közlekedési terület szélessége 8-20 m. A József A. utca a 61. sz. utat köti össze a Petőfi S. utcával. Az utcában a burkolat szélessége 6,0 m széles, mindkét oldalon vízelvezető árok és az egyik oldalon járda található. A közlekedési terület szélessége 16-24 m.

A település többi útja lakó, kiszolgáló út (B.VI.d.B-D.). A lakóutcák burkolatának szélessége általában 3-6 m közötti. A vízelvezetés többnyire nyílt árkos, de helyenként az árok és a járda is hiányzik. A területszélesség 4–20 m között változik.

A településen belül a helyközi és távolsági autóbussz járatok az országos közutak átkelési és bevezető szakaszain, továbbá a Malom utcán közlekednek. Megállóhely a városközpontban lévő autóbussz állomáson kívül az Igar úton, a Malom utcában és a vasútállomás előtt van. Az autóbussz állomás a Mátyás király utca és Beszédes F. utca keresztezésénél található, az autóbusszok számára két indulóállással. A megállóhelyekről a település nagy része 500 m-es gyaloglási távolságon belül elérhető.

Simontornyáról autóbusszal közvetlenül elérhető települések: Baja, Balatonfüred, Bátaszék, Dombóvár, Dunaföldvár, Hévíz, Kecskemét, Keszthely, Pápa, Siófok, Szeged, Szekszárd, Székesfehérvár, Szolnok, Tamási, Várpalota, Veszprém.

Vasúton elérhető települések: Budapest, Dombóvár, Dunaújváros, Kaposvár, Pécs.
A település területén jelenleg a 61. sz. út mellett épült ki kerékpárforgalmi létesítmény, ~500 m hosszban kétoldali kerékpársáv található. Simontornyán jelenleg lényeges parkolási gond nincs.

A térség úthálózatának forgalma:

Út	ÁNF (E/nap)	Nehéz tgj. forgalom (j/nap)
61. sz. út (29839-32028 sz. között)	7673	875
61. sz. út (32028-37076 sz. között)	3617	419
64. sz. út (0-2296 sz. között)	4514	535
6407. sz. út (0-12020 sz. között)	889	59

A 6317. sz. összekötő útra vonatkozóan Simontornya közelében nincs forgalmi adat.

3. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI JAVASLAT

3.1. A várható forgalom előrebecslése

A település térségében a forgalom nagyságot jelentősen befolyásoló úthálózat fejlesztés nem várható. Emiatt a motorizáció terjedéséből adódó forgalomművekedés várható. A táblázat a várható becsült adatokat tartalmazza.

Út	ÁNF (E/nap)	Nehéz tgj. forgalom (j/nap)
61. sz. út (29839-32028 sz. között)	11000	1200
61. sz. út (32028-37076 sz. között)	5500	600
64. sz. út (0-2296 sz. között)	7000	800
6407. sz. út (0-12020 sz. között)	1200	100

A forgalmi adatokból megállapítható, hogy a legnagyobb forgalmi irány a 61. sz. út keleti ága és a 64. sz. út között van.

A település belső úthálózatán jelenleg nincs nagy forgalom, a távlatban várható forgalmat (becslés alapján a gyűjtő utakon is kisebb, mint 500 E/h) a település útjai a meglévő 2x1 forgalmi sávok kiépítésével le tudják bonyolítani.

3.2. Regionális kapcsolatok fejlesztése

Közúti közlekedés

A vizsgálati részben ismertetettek szerint Simontornya regionális kapcsolatai jónak mondhatók. Ez az állapot a közeljövőben nem változik, távlatban a térséget két gyorsforgalmi út is érinti, bár Simontornyától 20-25 km-re húzódnak. Az M65 gyorsforgalmi út Tamásitól nyugatra halad, Simontornyától a 61. és a 64. sz. utakon nyugatra, illetve északra lehet majd elérni. A másik gyorsforgalmi út az M8, amelyet a 64. és 63. sz. utakon lehet majd megközelíteni. A térségben I. rendű főúthálózat fejlesztés nem lesz. A II. rendű főutak fejlesztési tervei között szerepel a 64. sz. út Simontornya lakott területeit elkerülő nyomvonala és egy későbbi ütemben a 61. sz. út elkerülő nyomvonala is. A fenti elkerülő utakra a TÚRA Kft. készített tanulmánytervet, a nyomvonalakat a szerkezeti tervben ennek megfelelően ábrázoltuk.

Tolna Megye Területrendezési Terve szerint a térségben több mellékútfejlesztés is lesz. Ezek közül Simontornyát a 6317. sz. összekötő út fejlesztése érinti, a tervben a Sárszentlőrinc és Simontornya közötti hiányzó szakaszok kiépítése szerepel. Ez az útvonal lényegesen javítja majd Simontornya és a megyeszékhely Szekszárd közúti kapcsolatát. Egy másik fejlesztés a Paks és Tamási városokat összekötő hálózati jelentőségű mellékút, amelynek nyomvonala Sárszentlőrinc – Miszla – Belicska települések mellett halad el. Ennek Simontornya számára csak kisebb jelentősége van. Szintén szerepel a tervben a 6407. sz. összekötő út Iregszemcse térségében hiányzó szakaszainak kiépítése is. A tervezett mellékút fejlesztések útkategóriája K.V.B-C. lesz.

Vasúti közlekedés

A Budapest – Dombóvár nemzetközi törzshálózati vasúti fővonal változatlan formában megmarad.

3.3. Simontornya és a szomszédos települések kapcsolatainak fejlesztése

A szomszédos települések felé a közúti kapcsolatok megoldottak. A regionális fejlesztések fejezetben említett mellékút hálózat bővítések a még hiányzó kapcsolatokat is biztosítják.

3.4. A település belső úthálózatának fejlesztése

Simontornya úthálózata a II. rendű főutak elkerülő nyomvonalainak megépítésével megváltozik. A település legforgalmasabb útja a 61. sz. út jelenlegi nyomvonala, az Ady E. utca marad. Az útkategória belterületi II. rendű főút (B.IV.b.C.). A közlekedési terület változatlan marad (14-20 m). A 64. sz. út jelenlegi bevezető szakasza, az Igari út kategóriája az elkerülő nyomvonal megépítése után gyűjtőút lesz (B.V.c.C.). A közlekedési terület szélessége nem változik, 18-24 m. A település gyűjtőút hálózata közül nem változik a Malom utca, a Beszédes F. utca, József A. utca, Petőfi S. utca, Gyár utca kategóriája és közlekedési terület szélessége. A Petőfi S. és Gyár utcák között a városközpontban a Szt. István utca helyett a gyűjtőút számára új nyomvonalat javasolunk a Mátyás király utca és a 27 hrsz. terület felhasználásával. Erre a városközpontot elkerülő útszakaszra régebben engedélyezési és kiviteli terv készült. Mivel a korábbi tervhez képest az útkategória és a tervezési előírások is megváltoztak, az útépítési terveket korszerűsíteni kell.

Új lakó és kiszolgáló utakat a lakó és iparterületek fejlesztésével összhangban tervezünk. Az útkategória B.VI.d.A-C. A település északnyugati részén tervezett új lakóterületen a kiszolgáló út közlekedési terület szélessége 18 m. A 61. út jelenlegi nyomvonala melletti iparterületen a kiszolgáló utak közlekedési területének szélessége 20 m. A tervezett utak javasolt keresztmetszeti kialakítását az M-3 tervezett jellemző keresztmetszelvények tervlapon mutatjuk be.

3.5. Közforgalmú közlekedés

–autóbusz-közlekedés

A települést érintő helyközi és távolsági autóbusz járatok útvonala a tervezett fejlesztések megvalósulása után sem változik meg, távlatban is az Ady Endre utca, Igari út, Malom utca és Petőfi S. utca útvonalakon haladnak. A 6407. sz. út kiépítése után célszerű lenne az autóbusz közlekedés bevezetése ezen az útvonalon is. Az autóbusz állomás jelenlegi helye szűk, de a településközpont közelében nem található erre a funkcióra alkalmas hely. Az állomás felújítására kiviteli terv készült, ami azonban nem veszi figyelembe a belső elkerülő út hatályos terv szerinti nyomvonalát. Az elkerülő út kiépítésének fontossága miatt célszerűnek tartanánk a beruházás megvalósításával megvárni a városközpontot elkerülő útszakasz terveinek elkészültét, és a buszállomás terveit ehhez igazítani.

A település területe a meglévő megállóhelyektől általában 500 m-en belüli gyaloglási távolsággal megközelíthető, új megállóhelyek kijelölése nem szükséges.

–vasúti közlekedés

A vasúti közlekedésnek a kistérségi személyforgalomban csak kis szerepe van. Ugyanakkor a távolabb lévő települések, Budapest, Pécs, Dombóvár és Kaposvár vasúton gyorsabban és kényelmesebben elérhetők.

– kerékpár-közlekedés

A kerékpár közlekedésnek mind a helyi forgalomban, mind a turisztikában egyre nagyobb szerepe van. Simontornyát Tolna Megye Területrendezési Terve szerint a Dunaföldvár – Siófok nagytérségi és a Simontornya – Székesfehérvár kistérségi kerékpárút érinti. A kerékpárutak nyomvonalainak Simontornyán történő átvezetését ábrázoltuk. Mivel Simontornyán jelentős a kerékpár-közlekedés, a nyomvonalakat helyi kerékpárutakkal javasoljuk kiegészíteni.

– gyalogos közlekedés

A közutak mellett a hiányzó járdák építését folytatni kell.

3.6. Kiszolgáló létesítmények

A gépjármű kiszolgáló létesítmények kiépítettsége megfelelő. Vállalkozói igény jelentkezése esetén új üzemanyagtöltő állomás építését csak olyan helyen szabad megengedni, ahol lakóterületet, természeti környezetet és településképet nem zavar.

3.7. Gépjárművek elhelyezése

A településen belül jelentős parkolási gondok nincsenek. Új létesítmények elhelyezésekor az OTÉK szerinti parkolóhelyeket saját telken belül meg kell építeni. Közterületi parkolók építését javasoljuk a tervezett piac környékén.

A városközpontot elkerülő útszakasz mellett várakozósáv építését javasoljuk.

V. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLAT

1. VÍZELLÁTÁS

1.1. Vízigény, víztermelés

Simontornya város lakossága jelenleg 4800 fő. A meglévő vízbekötések száma kb. 2000. A város vízellátását saját vízellátó műről oldották meg. A vízellátó mű építése az 1950-es években kezdődött el és a fő műveket tekintve kb. 1973-ig tartott. A vízbázisok fúrt kutak, melyek közül az eltelt időszakban több tönkrement, többet felújítottak, illetve új kutakat létesítettek. A jelenleg üzemelő kutak: V, VI, VII. A vízellátó rendszer a Sió két partján külön-külön vízbázissal, víztárolóval és vízhálózzal lett kiépítve, de a Sió keresztezésével egy összekötő vezeték is létesült, melynek mérete: NA 125 mm.

Üzemelő kút az előzőek szerint jelenleg az V, VI és VII-es jelű, melyek közül az V-ös és a VII-es azonos vízádóra települt, így a víztermelésnél csak a VII-es kút vízhozamával számolhatunk.

A kutakból kitermelt vízmennyiséget vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az átlagos vízigények biztosítására elegendő, csúcsidőszakban azonban vízhiánnyal kell számolni.

A vízmű fejlesztésnél a legfontosabb feladat ezért a megfelelő vízmennyiséget és vízminőséget biztosító tartalék vízbázis kiépítése.

A településen a vízigény jelenleg 600-1100 m³/d között alakul. A lakóterület és iparterület fejlesztés miatt a vízigény növekedésével kell számolni. A kitermelhető vízmennyiség a kutakból:

VI- os számú kút:	450 l/ p
VII- es számú kút:	370 l/ p
Összesen:	820 l/ p

A naponta kitermelhető vízmennyiség 22 órás üzemidővel: 1082 m³/d. Látható, hogy csúcspozíció esetén a szükséges vízmennyiség biztosításához több mint 22 órás üzemidő szükséges, így nincs idő a karbantartásra. Bármelyik kút kiesése azonnali drasztikus vízhiányt okoz. Mindenképpen szükséges további vízbázis létesítése, melynek vízhozama legalább 400-500 l/perc!

A kutakból a vizet a vízmű telepeken meglévő közbenső tárolókba termelik, ahonnan átemelő szivattyúkkal juttatják a magas tárolókba, illetve a vízellátó hálózatba.

1.2. vízminőség

A területen meglévő vízbázisokra jellemző a határértéket meghaladó vas és ammónia jelenléte a vízben, ezért a vízkezelést meg kell oldani.

Készült vízkezelésre terv mindkét vízmű területére. A javasolt technológia: törésponti klórozás és aktívszenes szűrés. A vízbázis fejlesztéskor a lemélyített kút vízminőségének függvényében célszerű eldönteni az alkalmazott vízkezelési technológiát. A vízkezelést (ammónia) és az azbesztcement csövek cseréjét a vízminőség javítási programba célszerű bevonni. (A 201/2001 Kormányrendelet sorolja fel a programba bevonható településeket!) Simontornya a 0,5 mg/l meghaladó nitrát tartalom miatt szerepel a programban!

1.3. Víz tárolás

A Sió jobb partján a Laposi vízműnél mélytároló üzemel 50 m³ hasznos víztérrel, magas tároló a Székely utca végén 100 m³-es térfogattal. A magas tároló túlfolyó szintje: 133, 62 m. Bf.

A Sió bal partján az V- ös és VII- es kút védőterületén (Várkert utca) üzemel 2 db 25 m³-es mélytároló. A bal parti magas tároló a Szilfa utca végén épült 200 m³ hasznos víztérrel és szintén 133, 62 m. Bf-i túlfolyó vízszinttel.

A tárolók a 110 m. Bf-i szint alatti ingatlanok esetén biztosítják a megfelelő hálózati víznyomást.

Magasabban fekvő ingatlanok a Sió jobb partján a Könyök utca környékén található. Ezen a területen jelöl a rendezési terv egy lakóterület fejlesztést is. A tervezett lakóterületen az átlagos terepszint 120-125 m. Bf-i szinten van, így a vízellátásra egy külön zónát kell létrehozni. A zóna nyomásszintjét 150-155 m. Bf-i szintre célszerű beállítani.

A zóna ellátására nyomásfokozó szivattyútelepet javasolunk építeni a meglévő Víghegyi tároló területén. A nyomásfokozó szivattyútelepet a használati vízigényre kell méretezni, de az oltóvíz biztosítására az oltóvíz igénynek megfelelő külön szivattyút kell beépíteni. A nyomásfokozó telep a magas tárolóból kapja ráfolyással a vizet. Telepítése kezelő épületben történhet!

Az összes tároló víztér 400 m³, ami a csúcspozíció vízigény 30 %-a. Ez a tároló térfogat megfelelő víztermelő kapacitás esetén távlatban is elegendő.

1.4. Vízelosztás

A településen kiépült vízellátó vezetékek nagy része acél vagy azbesztcement anyagú, így a hálózat rekonstrukcióját elő kell irányozni! A hálózat rekonstrukciójával a jelentős hálózati veszteség is csökkenthető, ami kedvezően hathat a vízszolgáltatás önköltségére! (A hálózati veszteség a településen az üzemeltető adatai alapján 22-28 % körül alakul!) Amennyiben a hálózati veszteséget sikerül 10 % körüli értékre csökkenteni, a felhasználható többlet vízmennyiség elérheti a 150-200 m³/d értéket is!

Az üzemeltető SIÓVÍZ Kft adatszolgáltatása alapján a vízmű csővezetékei átmérőnként és anyag fajtánként a következők:

Cső anyaga	NA 50	NA 80	NA 100	NA 125	NA 150	NA 200	Összesen
Acél	540	240	900			1000	2680
Műanyag		220	860		600		1680
Azbesztcement		12480	10300	1300			24080
Összesen	540	12940	12060	1300	600	1000	28440

A tervezett lakóterületeken KPE műanyagcső alkalmazását javasoljuk Dk 90x8,2 illetve Dk 110x10 mm mérettel. A vezetékhálózaton föld feletti tűzcsapokat kell felszerelni az oltóvíz biztosítására. Ahol a szükséges mennyiségű oltóvíz a hálózatból nem termelhető ki, oltóvíztárolókat kell létesíteni minimum 50 m³ térfogattal. A tárolók feltöltése a vízellátó hálózatról a vízszál megszakításával történhet.

A Sió jobb és bal partján lévő vízellátó rendszer nagyobb keresztmetszetű összekötését is célszerű megoldani a vízelosztás javítására!

1.5. További fejlesztési elképzelések

Az előzők szerint Simontornya vízellátó rendszerének vízbázisa fejlesztésre szorul. További kutat vagy kutakat kell lemélyíteni, hogy a biztonságos fejlesztés feltételeit megteremtsék. A vízbázisok helyének kijelölését hidrogeológiai szaktervező bevonásával kell kezdeményezni. A területre jellemző vízminőségi paraméterek alapján számítani kell arra, hogy a kitermelt víz kezelésre szorul, ezért a kutak lehetőleg a jelenlegi vízmű telepek közelében legyenek. (Kisebb hosszúságú technológiai vezetékek szükségesek, könnyebben kialakítható az irányítástechnika, stb.)

A település vízellátó hálózata a nagy mennyiségű acél és azbesztcement csőhálózat miatt rekonstrukcióra érett. A csőhálózat rekonstrukció és a vízkezelés megoldására lehetőséget kínál a 201/2001 kormányrendelet szerinti vízminőség védelmi program. (KIOP pályázati lehetőség)

A csőhálózat rekonstrukcióval jelentősen csökkenteni lehet a hálózati veszteséget, ami tulajdonképpen egy kisebb vízbázis fejlesztéssel egyenértékű.

A településen bármilyen nagyobb vízigeny növekedéssel járó fejlesztés előtt a vízbázis fejlesztést el kell végezni.

Vízigeny növekedéssel jár a Sió jobb partján kijelölt lakóterület fejlesztés, illetve a bal parton a tervezett zártkörű lakópark és kongresszusi központ. Ezekkel a fejlesztésekkel a jelen rendezési tervben részletesen nem foglalkozunk.

A dombvidéki lakóterület fejlesztést a javasolt nyomásfokozó telep kapacitásának meghatározásánál már figyelembe kell venni. A kongresszusi központnál a fejlesztés feltétele csak a vízbázis bővítés, hálózati nyomásproblémák nem lesznek.

Szintén vízbázis fejlesztéshez kötött a Sió bal partján kijelölt ipari terület.

2. SZENNYVÍZELVEZETÉS

A település csatornázottsága jelenleg kb. 30 %-os. A szennyvizet jelenleg a volt bőrgyár területén meglévő szennyvíztisztító telepre vezetik.

A vízjogi üzemeltetési engedély száma: 20486/1998. Vízikönyvi száma: 221/25-11563.
Az elvezetett szennyvízmennyiség átlagosan: 160 m³/d.
A meglévő csatornahálózat:

Cső anyaga	NA 300
Azbesztcement	1760
KG PVC	1168
Összesen	2928

Meglévő szennyvíz átemelők:

Átemelő száma	Beépített sziv.	Nyomócső
I. Hunyadi utca	CP 3126	1120 m 125 KM. PVC
II. Mészáros u.	CP 3126	500 m 150 KM. PVC
II. Gyár utca	CP 3126	100 m 125 KM. PVC

A település teljes körű csatornázásának tervei elkészültek, jelenleg a tervek engedélyezése folyamatban van. Az elképzelések szerint a szennyvizek tisztítására új biológiai tisztító telep készül. A tervezett csatornahálózat és telep adatait a vízjogi létesítési engedély alapján a rendezési tervben rögzítjük. Tervező: ALBA GEOTRADE RT, Székesfehérvár. Tervszám: 200-2079-003. (Lásd közmű tervlapot!)

A csatornahálózat a terv szerint a teljes településen kiépül, gravitációs rendszerű a mélypontokon átemelő telepekkel. A szennyvizek tisztítására a jelenlegi teleptől független, új biológiai szennyvíztisztító telepet terveztek. A telep kapacitása 600 m³/d.

A tervezett csatornavezeték hossza: 21748 m NA200 KG. PVC és 1187 m NA 300 KG. PVC. Nyomóvezetékek hossza: 5400 m. Méretük 50-150 mm.

A tervezett lakóterületeken gravitációs csatorna építését javasoljuk, csatlakozva a meglévő, vagy a terv szerinti csatornahálózatához. Amennyiben a csatornahálózat kiépítése állami támogatás hiányában késik, az új lakóépületekhez vízzáró szennyvízgyűjtők létesítését kell előírni.

A hosszabb távra jelzett fejlesztések várható szennyvízhozamát a tervezett szennyvízrendszer fejlesztéssel összhangba kell hozni. Különösen fontos tisztázni, hogy az Önkormányzat milyen ipar betelepülésével számol. (Várható-e ott technológiai szennyvíz keletkezése, foglalkoztatottak száma, stb.)

A tervezett kongresszusi központ és lakópark és a jobb parti lakóterület fejlesztés szennyvízhozamait is célszerű előirányzatként figyelembe venni a telep kapacitásának véglegesítésekor.

3. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS

A település csapadékvizeinek befogadója a Sió csatorna. A jobb paron öt bevezetés készült zsilippel lezárható kialakításban. A lakóházak általában a Sió mértékadó nagyvízszintje felett vannak.

A bal paron, a belterületen két vízbevezetési pont van. Ezek közül a Kultúrházi árok vízvezetése szinte a teljes bal parti településrész vízvezetési helyzetét meghatározza. A Sióba vezetéskor a Sió árvízi szintje 98, 1 m. Bf. Amennyiben a Sióban tartósan 96-97 m.Bf-i szint felett alakul a vízszint, a településen jelentős vízelöntéssel kell számolni a mélyebben fekvő területeken. Mindenképpen meg kell oldani árvízkor a terület vizeinek átemelését a Sióba. A torkolati átemelésre a tervek már elkészültek. Az átemelők robbanómotoros kialakításúak. A mértékadó csapadék esetén összegyülekező vizeket a szivattyúk 5-6 nap alatt emelik át a Sió csatornába. A csapadékvizek tárolására ez alatt a vízfolyás medrét és a meder melletti mély fekvésű területeket vette figyelembe a tervező.

A város Önkormányzata ugyanakkor a felszíni tárolásra figyelembe vett területek egy részét iparterületként kívánja hosszabb távon hasznosítani, ezért a vízfolyás-rendezés és a torkolati átemelő terveit a fejlesztési tervvel összhangba kell hozni. (Tárolótér más módon történő biztosítása, terület feltöltése, szivattyútelep teljesítményének növelése, stb.)

A vízvezetés biztonsága érdekében célszerű megvizsgálni a Kultúrházi árkot a belterületi vízvezető elemekig a fenékvonal bemérésével a visszaduzzasztások megakadályozására! A településen a csapadékvizek elvezetésére a kertvárosias részeken nyílt, a kisebb szélességű utcákban zárt csapadékvíz elvezetést javasolunk. A vízvezető rendszert folyamatosan karban kell tartani, az áttereszek tisztítását meg kell szervezni. A dombvidéki részeken különösen fontos a környező földterületekről, kertekről érkező vizek vízládán, iszapfogókon való átvezetése az feliszapolódások kizárására. A vízvezető árkokat a nagy lejtésű dombvidéki és a kis lejtésű síkvidéki szakaszokon burkolattal kell ellátni.

A dombvidéki területeken az utak szabályozási szélességének meghatározásakor fontos szempont a csapadékvíz elvezető létesítmények helyigénye.

Célszerű a település egészére egy komplex vízvezetési, vízrendezési terv elkészítése és az anyagi lehetőségek szerinti folyamatos kivitelezése. El kell készíteni a település vízkár-elhárítási terveit is, amelyben rögzíteni kell a Sió magas vízállása esetén követendő feladatokat.

4. GÁZELLÁTÁS

A város gázellátó hálózata kiépült. A gázhálózatot a közműves tervlapon feltüntették. A lakóépületek a gázellátó hálózatra csatlakoztathatók. A hálózatfejlesztést minden esetben a gázszolgáltatónál kell megrendelni.

5. VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS

VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS VIZSGÁLATA

Simontornya városnak nincs „saját” nagy/középfeszültségű alállomási táppontja, így a város villamosenergia ellátása jelenleg a sárbogárdi és a tamási 120/20 kV-os alállomásokból három irányban kivezetett 3 db 20 kV-os, középfeszültségű hálózatról történik.

A város bel- és külterületi villamosenergia ellátását a nevezett két alállomásból kivezetett 20 kV-os 3x95 mm²-es szabadvezetékes gerinchálózatokról szerelt leágazásokkal táplált 20/0,4 kV-os oszlop transzformátor állomások biztosítják.

Ellátás és TR. állomások kialakítása szerint:

- Simontornyán szabadvezetékes hálózatokat és oszloptranzformátor állomásokat üzemeltet az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató RT.
A 20 kV-os szabadvezetési hálózatok rendszertechnikai kialakítása a TR. állomások táplálása szempontjából megfelelőnek minősíthető.
- A bel- és külterületeken a nevezett gerincvezetésekről szerelt leágazásokkal összesen 35 db – ebből 30 db E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató RT. tulajdonú - 20/0,4 kV-os transzformátor állomás, valamint 5 db üzemi, azaz az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató RT. szempontjából idegen transzformátor állomás biztosítja a villamosenergia ellátást.

Terhelési viszonyok szerint:

- A TR. állomások lehetőség szerint fogyasztói súlypontokban kerültek telepítésre, és megfelelő kiterheltséggel üzemelnek. Jelentősebb teljesítményigény növekmény esetén ezen meglévő állomásoknak a bővítése, átépítése, valamint új állomások létesítése szükséges.
- A villamosenergia ellátás jelenleg mindenütt megoldott, a helyileg jelentkező kisebb energiaigények és esetleges új épületek hálózatra történő

- rácsatlakoztatása - családi házak, vagy egyéb fogyasztók – folyamatosan biztosított.
- A kisfeszültségű 0,4 kV-os kommunális erősáramú villamos hálózatok jó állapotúak, a közvilágítási hálózatok rekonstrukciója a közelmúltban megtörtént. A kisfeszültségű hálózatok - energiaellátás és közvilágítás – kialakítása döntő mértékben oszlopokra szerelt légvezetékes rendszerű.

Sárbogárd – Mezőszilas – Simontornya 20 kV-os gerincről szerelt leágazásokról üzemelő TR állomások:

1. „Jánosháza TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
2. „Hársfa u. KG 22. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
3. „Igari u. 14. TR.” állomás: OTR 20/250 kVA –os típus,
4. „Pósapart- Bem. u. 8. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
5. „FER-TÓ Kft. TR.” áll: OTR 20/160 kVA –os típus, idegen áll.
6. „MÁV 7. TR.” állomás: VOTR 20/160 kVA –os típus,
7. „József A. u. II. 21. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
8. „Malom u. II. 26. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
9. „József A. u. I. 4. TR.” állomás: VOTR 20/400 kVA –os típus,
10. „Vár u. 24. TR.” állomás: VOTR 20/400 kVA –os típus,
11. „Fürdő TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
12. „Petőfi u. 15. TR.” állomás: OTR 20/250 kVA –os típus,
13. „Zátony tér 3. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
14. „Gyár u. 16. TR.” állomás: VOTR 20/125 kVA –os típus,
15. „Temető u. 2. TR.” állomás: OTR 20/250 kVA –os típus,
16. „Homokbánya-lőtér TR.” állomás: OTR 20/63 kVA –os típus.

Sárbogárd – Simontornya 20 kV-os gerincről üzemelő TR áll:

17. „Labdaüzem TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus, idegen áll.
18. „Széchenyi u. 13. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
19. „SIMOVILL TR.” állomás: OTR 20/630 kVA –os típus, idegen áll.
20. „Hunyadi u. 18. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
21. „Vak B. LTP. TR.” állomás: VOTR 20/160 kVA –os típus,
22. „Benzinkút TR.” állomás: BOTR 20/160 kVA –os típus,
23. „KISZ LTP. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
24. „László király u. 20. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
25. „Sió jobb part 27. TR.” állomás: puttony típus,
26. „Beszédes u. 9. TR.” állomás: VOTR 20/160 kVA –os típus,
27. „Ferencs rendház TR.” állomás: AHTR 20/630 kVA –os típus,
28. „Mátyás király u. 17. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
29. „Arany J. u. 12. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
30. „Siópart u. 1. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
31. „Börgyár TR.” állomás: EHTR 20/630 kVA –os típus, idegen áll.

Tamási – Simontornya 20 kV-os gerincről üzemelő TR áll:

32. „Némedi u. 6. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus,
33. „Sertéstelep TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus, idegen áll.
34. „WESTEL TR.” állomás: Puttony típus,
35. „Malom u. TR.” állomás: OTR 20/400 kVA –os típus állomás.

Technikai adatok:

Alkalmazott érintésvédelem:

- középfeszültségen (20 kV) : Védőföldelés
- kisfeszültségen (0,4 kV) : NULLÁZÁS

A VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS TERVEZETT ÁLLAPOTA

Simontornya belterületi szabályozási terve a meglévő belterületekhez illeszkedően döntő mértékben kisvárosias és kertvárosias lakóterületeket, kereskedelmi szolgáltató gazdasági területeket, különböző különleges területeket és ipari gazdasági területeket határoz meg.

Ezen szabályozási tervben meghatározott, tervezett beépítések villamosenergia ellátását várhatóan 2 db új TR. állomás létesítésével, valamint a meglévő TR. állomások átépítésével, ill. bővítésével lehetséges biztosítani.

Egy-egy új OTR 20/400 típusú állomás létesítése válhat szükségessé a jövőben a város „Ény”-i és „D”-i területein tervezett kertvárosias lakóterületek részére. A várhatóan itt jelentkező teljesítmény igényeket a térségben meglévő OTR állomások már nem tudják biztosítani.

A város „Ék”- i részén tervezett ipari gazdasági és egyéb ipari terület részére – amennyiben új beruházások ténylegesen létesülnek – a villamosenergia ellátás biztosításához új OTR 20/400 kVA-os állomást, ill. állomásokat szükséges létesíteni. A szükségessé váló TR. állomások telepítési helyét – konkrét információk hiányában – nem jelöltük meg, megjegyezve, hogy a létesítések függvényében a meglévő 20 kV-os szabadvezetékes hálózat egy része is kiváltásra kerülhet.

A város egyéb tervezett belterületi beépítéseit, illetve fejlesztéseit a meglévő TR. állomások biztosítani tudják. A meglévő állomások egy része átépítéssel korszerűsíthető, részben gépcserével bővíthető, részben rendelkeznek tartalék kapacitásokkal.

Megjegyezzük, hogy a város „Ék”- i részén tervezett egyéb ipari terület jelentős energiaigényű fejlesztése a térségben egy új 120/20 kV-os alállomás létesítését is szükségessé teheti, de ennek megítélése az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató RT. hatáskörébe tartozó fejlesztési kérdés.

A kifeszültségű kommunális és közvilágítási hálózatok tervezett kialakítása oszlopokra szerelt szigetelt szabadvezetékes rendszerű, de a városközpontban – elsősorban az új hálózatok kialakításánál – városi igény szerint földkábeles hálózatok létesítése a preferált.

VI. HÍRKÖZLÉSI JAVASLAT

1. A TELEPÜLÉSEN MEGLÉVŐ ÉS TERVEZETT LÉTESÍTMÉNYEK (az érintett távközlési szolgáltatók nyilatkozatai alapján)

MATÁV Rt. PMSZK Hálózatüzemeltetési Osztály G.Ü.Cs. Siófok:

A tárggyal kapcsolatosan közöljük, hogy a Siófoki GÜCS fenntartásában nincs távközlési létesítmény.

MATÁV Rt. PMSZK Fejlesztési Osztály

A település távbeszélő hálózata jónak mondható, az itteni központ bármilyen szolgáltatás kielégítésére alkalmas. Nagyobb hálózatbővítést nem tervezünk, a folyamatosan jelentkező igények kisebb építéssel elláthatóak. A rendezési terv szerinti újonnan beépítendő területek ellátására új kábelhálózat építése szükséges. A konkrét igények jelentkezésekor, illetve egy-egy új terület beépítésekor kérjük osztályunkat tájékoztatni, mivel a kiviteli tervek készítésére kb. 6 hónapra van szükségünk.

MATÁV Rt. PMSZK Szekszárdi Létesítési és Hibaelhárítási Kirendeltség

A rendezési terv térképi anyagára a MATÁV hálózat nyomvonala rá van vezetve, konkrét kiviteli terv elkészültekor újabb részletes egyeztetés szükséges.

V.R.A.M. Vodafone Rt.

Tárgyi területen nem üzemel állomásunk.

Távlati hálózatfejlesztési terveink alapján az EOVS 15611, EOVS 610884, vagy az EOVS 157827, EOVS 610746 koordináta 400 m-es sugarú környezetében szeretnénk 40m magas tornyot építeni.

Pannon G.S.M.

Az egyeztető a Pannon GSM Rt. nevében kijelenti, hogy Simontornya település településrendezési tervével kapcsolatban – a hozzá eljuttatott tervek és tervrajzok alapján – semmiféle észrevétellel vagy kikötéssel nem él.

A rendezési tervet érintő településen a Pannon GSM a következő távközlési létesítménnyel rendelkezik: Simontornya BTS/TO-0013/: 3392 hrsz (Westel torony a Pince hegyen) Toronyidegen 70m, EOVS: 155704, EOVS: 610883, Tszf: 180.

Hosszútávon azonban mindezen túlmenően nem kizárható, hogy a rendezési tervben érintett település bel-vagy külterületén jelenleg még nem meghatározott módon további berendezés (esetlegesen csak átjátszó-erősítő eszköz) elhelyezése válhat szükségessé.

Az egyeztető kéri a tervezőt, hogy ezen előzetes információk alapján a rendezési tervben korlátozó intézkedést ne hozzon.

Westel Mobil Távközlési Rt.

Bázisállomás üzemeltetését tervezzük a térképen jelölt víztornyon.

Antenna Hungária Rt Építéskorlátozás és Egyeztetési Csoport:

Simontornya város közigazgatási területén az Antenna Hungária Rt-nek nincs műsorszóró létesítménye, és fejlesztéseket sem tervezünk, ezért a készülő településrendezési terv Hírközlési munkaréséhez kiegészítést nem teszünk.

Kábel Tv

Az érintett településen működő kábel tv hálózatrendszer tulajdonosa és üzemeltetője : Diel János, Simontornya, Mátyás K. u. 2-3 /B.

A rendszerhez a E.on oszlopokat használta fel. Földkábel csak az optikával való összeköttetéshez használt fel.

Invitel

Simontornya területén kezelésünkben lévő távközlési kábel halad keresztül. A rendezési tervben kérjük ezt figyelembe venni.

Pantel Rt

Csak MÁV területen, és a vasútállomáson van hálózatunk, egyéb helyen nem érint.

2. ÚJ TÁVKÖZLÉSI (HÍRKÖZLÉSI) MAGASÉPÍTMÉNY ELHELYEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

Új távközlési, illetve hírközlési magasépítmény (adótorony) helyének kijelölése a hatályos jogszabályok és a vonatkozó szabványok előírásain túlmenően az alábbi feltételekkel történhet:

- Adótorony a település belterületén, kertes mezőgazdasági területen, valamint külterületi, természeti értéket képviselő földrészeleiben nem helyezhető el.